Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0807, 4-0237
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ЧЕРВНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 16, 1954. No. 114. VOL. LXI.

ҐРУНТЕР І ВИЛСОН ДОМАГАЮТЬСЯ $3,5 БІЛ. НА ДОПОМОГУ ДЛЯ ЗАКОРДОНУ

Вашинґтон. — Головний командант союзних збройних сил в Европі (НАТО) генерал Алфред М. Ґрунтер зізнавав у Конґресі в справі військової допомоги закордонові і заявив на комісіях закордонних справ, що він без найменшого застереження підтримує суму 3,500,000,000 долярів, яку ЗДА повинні призначити на допомогу вільному світові перед комуністичною агресією. Він заявив, що оптимістично дивиться на оборонну розбудову Европейської Оборонної Спільноти, хоч у Франції тепер заіснувала урядова криза. Ґрунтер признав, що внаслідок цієї кризи в Парижі може настати деяке спізнення в вирішуванні важних політичних справ, але одночасно додав, що ця криза не матиме злих наслідків для ратифікації Францією оборонного европейського договору, — згідно з яким і Німеччина могла б організувати свою армію. У Франції, казав Ґрунтер, вже 18 разів змінявся уряд після 1945 року, але міністрами закордонних справ за той час були тільки дві особи: Бідо і Шуман. Генерал вірить, що і Німеччина зможе причинитися своєю армією до оборони вільного світу, і тому пропонує не зменшувати допомоги закордонові. Якщо б ЗДА зменшили свою допомогу Европі, то тоді настала б криза в організуванні оборони. Того самого дня зізнавав і секретар оборони Чарлз Е. Вилсон на Комісії Зак. Справ у Палаті Репрезентантів. Він заявив, що треба вважати великим осягом організацію оборони Европи і твердив, що оборонну допомогу закордонові треба вважати за частину американської закордонної політики. Заступник секретаря оборони Лівінґстон Мерчант заявив у Сенаті, що тепер є знаменита шанса на ратифікацію Францією пакту Европейської Оборонної Спільноти, хоч уряд прем'єра Ланіеля подався до димісії. Мерчант додав, що ратифікація, може, не зможе відбутися перед літніми феріями французького парляменту, які тривають від половини липня до кінця вересня. Він твердив, що не дивиться песимістично на ситуацію навіть тоді, коли державний секретар Доллес заявив — „що стримається допомогу тим країнам (Франції і Італії), — які ще не ратифікували оборонного договору».

Доллес погоджується на реорганізацію державного департаменту

Вашинґтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес заявив, що він погоджується на запропоновану окремою комісією під проводом д-ра Генрі М. Врістона організацію свого департаменту. Згідно з пропозицією цієї комісії мали б настати такі головні зміни: 1. Окрема комісія мала б признавати 470 стипендій для здібних студентів коледжів, щоб вони могли присвятитися студіям, потрібним для служби в державному департаменті. Ці стипендії коштували б річно коло двох мільйонів долярів. 2. Поширити число урядовців цього департаменту на 2,640 нових урядовців для служби в централі і за кордоном. 3. Іменувати Чарлза Е. Салцмана, теперішнього асистента державного секретаря — підсекретарем, і зробити його шефом персональних справ державного департаменту. 4. Переорганізувати Інститут Закордонної Служби, щоб він міг працювати на взір Воєнного коледжу.

Бравнелл проти узурпаторів

Вашинґтон. — Генеральний прокуратор Герберт Бравнелл, промовляючи в Американському університеті з нагоди закінчення шкільного року, заявив: „Наша урядова система не могла б далі існувати, якби кожна окрема особа ставила себе понад закони цієї країни, або якби одна частина уряду присвоювала собі владу іншої частини». Ця заява генерального прокуратора була критикою сенатора Джозефа МекКарті, хоч Бравнелл не згадував імени висконсінського сенатора. „Ми мусимо постійно пильно берегти нашу волю від тих, які визнають інші ідеології, від тих, введених в обман осіб, яких надмірна пильність може вести їх до не менше шкідливих вчинків». Промова Бравнелла своїм тоном нагадувала його промову виголошену 25 травня, коли генеральний прокуратор заявив, що єдино виконна частина уряду має відповідальність за безпеку країни. Бравнелл заявив, що оборона країни проти зовнішніх ворогів і розбудови безпеки всередині країни — не будуть ані зменшені, ані сповільнені.

ФІКТИВНИЙ „НАПАД" ОПОРОЖНЮЄ ВУЛИЦІ МІСТ

У понеділок, 14-го червня, в 54 американських містах проголошено пробну тривогу від фіктивного атомового нападу з повітря, що його виконали 425 уявні ворожі бомбардувальники. Мільйони американців „рятувались" у сховищах, опорожнюючи вулиці міст. Хоч проба, згідно з офіційною оцінкою, була успішна, проте стверджується, що на випадок справжнього нападу мільйони осіб були б убиті і поранені. На фото: порожній Таймс Сквер у Ню Йорку (зліва) і така ж порожня вулиця Ессекс у Бостоні (справа).

„Ворожі" літаки над ЗДА

Ню Йорк, Н. П. — 14 червня цього року переведено першу всеамериканську протилетунську вправу, коли 425 „ворожих" літаків появилося над ЗДА і Канадою, щоб скинути водневі бомби на великі міста та промислові центри. Згідно з планом „ворожі" літаки мали скинути на Великий Ню Йорк три бомби. Одна мала впасти на Манґеттан, друга — на Бронкс, а третя — на Бруклин. В діяметрі одної милі від місця вибуху бомби — всі люди мусіли згинути. У цій зоні „А" мало б бути 1,773,000 жертв. В діяметрі другої милі, в зоні „Б" — всі будинки були б так пошкоджені, що їх треба було б розібрати. В зоні третьої милі, зоні „С", мали б бути нелікві пошкодження і всіх людей з цієї зони треба було б евакуювати. В зоні „Д" будинки були б частинно пошкоджені. В зонах „Б" і „В" було б 640,000 людських жертв. Але на ділі не було жадної жертви, бо це була тільки вправа, переведена для того, щоб привчити населення, що саме треба робити на випадок дійсної небезпеки. На знак алярму 679 сиренами, весь вуличний рух завмер, а люди поховалися в протилетунських сховищах, або в пивницях домів. Де не було поблизу домів, пасажири залишилися в автах аж до відкликання алярму. Підземки функціонували нормально, але поїзди не доходили до місць, де підземні лінії виходять наверх. Літаки приземлювалися на летовищах. Пожарники також не припиняли праці. Мешканці, що залишалися в домах, шукали охорони подалі від вікон та дверей. Після відкликання алярму почалися нормальне життя, а протилетунська служба до якої в Ню Йорку належить понад 11,000 осіб, розпочала рятункову працю.

ДОЗВОЛЕНО ЗГАДУВАТИ ПРО МАЗЕПУ І ПЕТЛЮРУ

Ню Йорк. — „Дипломатичні представники в Москві студіюють дещо ліберальнішу політику Кремлю у відношенні до культури й історії не-російських меншин в Совєтському Союзі" — таким твердженням розпочинає коментатор совєтських справ в „Ню Йорк Таймс" Гаррі Шворц свою статтю ц. з. „Совєтська лінія закручує у відношенні до не-росіян", — „Позначається лібералізація політика щодо культури й історії деяких меншин", — у згаданій газеті з неділі 13 ц. м. Автор пригадує, що до недавнього часу у відношенні до всіх історичних постатей не-російських народів існував в совєтській політиці єдиний критерій — становище тих постатей до Росії і русифікації, а найгірше відношення було до всіх тих, які боролися проти Росії за незалежність своїх країн. Те засадниче становище, мовляв, дещо змінюється. Автор пригадує промову Мікояна, одного з совєтських віце-прем'єрів, в столиці Вірменії. Єревані, де він у лагідливому тоні висловлювався про п'ятьох вірменських діячів, що їх раніше офіційно осуджувано, як „буржуазних націоналістів". Все ж партійна лінія у відношенні до всіх неросіян в СССР була ще тільки непорушна, що ту частину промови Мікояна, в якій він наче реабілітував вірменських діячів, осуджуваних за часів Сталіна, — пропущено в пресових звідомленнях, поміщених в центральній Росії. Тепер подібне, але ще цікавіше заважується у відношенні до історичних постатей в історії України від до цього часу були виклятi. Автор покликається на історію з статтею генерала Вершигори в московському журналі „Октябрь", про що вже була у „Свободі" згадка Ген.-майор Петро Вершигора заявив, що гетьманів деяких слід іти до „героїв" другої світової війни, підкреслював у своїй статті, що росіяни і українці протягом сторіч плече-в-плече воювали проти спільних ворогів. При цій нагоді він гостро скритикував історію України, що її написано і видано заходами Української Академії Наук, закидаючи її авторам „націоналізм", який проявився в тому, що в цій історії України згадано „зрадників і найбільших ворогів народу — Виговських, Мазеп, Скоропадських і Петлюр". Так звичайно називано всіх їх у привичній комуністичній мові. Але — каже Шворц — цим разом осуджено генерала Вершигору за його виступ і викинено редакторів „Октября".

ВИДАНІ У. Н. СОЮЗОМ КНИГИ ПРОФ. МЕНІНҐА ДОВОДЯТЬ ОКУПАНТА ДО ШАЛУ

Мюнхен. — Числа совєтських газет з останньої декади травня дають зрозуміти, що поява відомих заяв, повідомлень і статтей, спрямованих проти українських сил спротиву на батьківщині і проти діяльности українських патріотів на еміграції, була задумана, як суцільний ряд пропаґандивних матеріялів насамперед для внутрішнього вжитку. У зв'язку з штучно запомпуваним „піднесенням" з нагоди 300-ліття т. зв. „возз'єднання", що досягло свого зеніту в другій половині травня, московським окупантам ходило про те, щоб здерти моральні сили мільйонів потенційних ворогів режиму в Україні. Цього вони хотіли досягнути такими шляхами: 1) скомпромітувати український національно-визвольний рух, його установи, організації і провідних діячів на еміґрації, 2) показати марність спроб організувати протикомуністичне підпілля в Україні; 3) створити видимість того, що нібито більшість української еміґрації у вільному світі симпатизує з комуністичним режимом в Україні; 4) очорнити друзів і приятелів наших визвольних змагань, в першу чергу представників американських політичних, наукових і культурних сил.

Як відомо, задумана в цьому плані акція дала такі вже знані факти, як славнозвісна „заява" Осипа Куртія, повідомлення про сміймання і розстріл підпільника Василя Охримовича, візита і виступи канадійських „прогресивників" на чолі з Бойчуком, присвячені пресових органах окупантів про графоманські вправи Миколи Тарнавського тощо.

Останнім актом цієї програми була відповідь Олеся Гончара „американському наклепникові" — професорові Клеренсу Менінґові, надрукована в „Літературній Газеті" з 25 травня ц. р. Стаття, що займає третину третьої сторінки, присвячена працям великого знавця української проблематики, що були друковані заходами Українського Народного Союзу — „Історія України", „Українська література", „Україна в ХХ віці", „Україна під Совєтами".

Основний удар спрямований на цю останню працю — „Україна під Совєтами".

Намагаючись заглушити правдиві факти і об'єктивні висновки вченого пропаґандивною тріскотнею, Олесь Гончар не скупиться на лайку, що її, одначе, вдумливий читач сприймає, як найвищі признання за справді велику і корисну працю заслуженого науковця і випробуваного друга українських визвольних змагань.

„Менінґ,"— пише Гончар, — що оголосив себе знавцем України, намагається виступити в ролі оборонця українських справ перед світовою громадською опінією. За паутиною його професорських хитросплетінь не тяжко побачити хижацьке обличчя ворога, досвідченого, закоренілого... Підле націоналістичне охвістя, прокляте і виключене українським народом, знайшло в особі Менінґа свого запеклого покровителя. „Патріотами" і „національними героями" називає він націоналістичні подонки, що годуються в західних зонах покидьками з американського стола, закоренілих бандерівських шпигунів і убивць, що охоче йдуть на службу до американської розвідки. Її отруйною просякнуті книжки Менінґа, її вовчими очима дивиться він на українській народ, на квітучу Україну".

Маючи своїм основним завданням, як ми ствердили, погром моральних сил прихованої, але дуже відчутної опозиції народних верств України і граючи на струнах її національної гордости, московські окупанти водночас надіються і на можливий ефект на Заході в середовищах комуністичних попутчиків і лагоднителів, не кажучи вже про ворогів визвольних змагань, що їм реалізація повитого плану большевиків і галас довкола „радости возз'єднання" є особливо приємний і співзвучний.

Одначе цей шал викликаний і пригадування дуже дошкульних для кремлівських володарів фактів активного й широкого наступу українства в єдиному національному фронті робить свою цілком протилежну і корисну дію. Він свідчить про те, що наші спільні зусилля, спрямовані до одної мети — всебічного визволення українського народу і забезпечення йому свободи і справедливости, — не тільки викликають лють, але й змушують ворогів панічно відступати.

І тому наказом хвилини є: „так тримати"! (микос)

ДЕЛЕҐАТИ УНДС ВИСТУПИЛИ З ВИКОННОГО ОРГАНУ

Президія Центрального Комітету Українського Національно-Державного Союзу, за підписом проф. Євгена Гловінського, розіслала до преси комунікат з датою 8 червня ц. р., в якому повідомляє про вихід представників УНДС з Виконного Органу УНРади. Причиною цього кроку — як читаємо у комунікаті — були „погляди представників УНДС у ВО відносно доконечности поставлення категоричних домагань перед Американським Комітетом Визволення від большевизму в напрямку додержання інтересів української національно-державної ідеї при реалізації деяких практичних справ у ділянці співпраці з названим Комітетом, зокрема в справах радіовисильні „Визволення" та Інституту вивчення культури й історії СССР. З огляду на те, що Виконний Орган протягом трьох тижнів не прийняв рішення у поставлених представниками УНДС питаннях, Президія ЦК УНДС дня 7 червня ц. р. постановила не посилати членів УНДС до нинішнього складу ВО. Пани М. А. Лівицький і О. В. Юрченко, 'склавши заяви про димісію, повідомили також Голову ВО про неможливість дальшого виконування своїх обов'язків навіть у технічному порядку. Зокрема колишній керівник ресорту закордонних справ М. А. Лівицький перестав виконувати свої обов'язки з дня 19 травня ц. р.

„Шлях Перемоги" з 13 червня ц. р. твердить, що причиною виступу членів УНДС з Виконного Органу був спір за компетенції, — чи справою участи українців в Радіо „Визволення" має надалі займатися п. Микола Лівицький, який займався нею тоді, коли був керівником ресорту преси й пропаґанди, а став керівником ресорту закордонних справ, чи новий керівник ресорту преси й пропаґанди, М. Воскобійник. Голова Виконного Органу став, мовляв, по стороні М. Воскобійника, і це було формальною причиною димісії. У Виконному Органі залишилися тепер три партії: УРДП, УНДО і Соціялістична, а ОУН (полк. Мельника), УНДС й Союз Соборних Земель, заступлені в Українській Національній Раді, стоять поза Виконним Органом.

● 9 англійських моряків пропали, вихавши на прогулянку яхтою з Гонг Конґу. Англійський уряд звернувся з запитом до уряду комуністичного Китаю, чи не схопили цих моряків китайські комуністи.

ЗАТРИМАНО В НІМЕЧЧИНІ КОРАБЕЛЬ ЗБРОЇ ДЛЯ ҐВАТЕМАЛІ

ЗДА И АНГЛІЯ, ЗА ЗГОДОЮ НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ, ЗАТРИМАЛИ В ПОРТІ ГАМБУРҐ НОВИЙ ТРАНСПОРТ ЗБРОЇ ДЛЯ КОМУНІСТІВ У ҐВАТЕМАЛІ

Бонн. — Шість тон протилетунських набоїв, закуплених у Швайцарії, і призначених для комуністичної Ґватемалі, затримано у німецькому порті Гамбурґ, поки на широке море виплив навантажений тією зброєю західньо-німецький „Кобурґ", — оприлюднили американські власті в Західній Німеччині. Тому, що Гамбурґ знаходиться в англійській зоні, високий комісар ЗДА в Західній Німеччині порозумівся в цій справі з англійським високим комісарем і обидва дістали згоду від західньо-німецького уряду в Бонні. Зброя була закуплена леґально і тому не можна сконфіскувати її, тільки затримати. Річ іде про 20-мм набої протилетунської артилерії, — зрештою ще передвоєнного типу. Справа набрала великого розголосу з уваги на напруження, яке настало після недавнього відкриття, що Ґватемаля, якої уряд стоїть під комуністичним контролем, дістала корабель зброї з комуністичної Польщі. Впраді міністер закордонних справ Ґватемалі зробив пропозицію, щоб переговорити з ЗДА безпосередньо „спірні справи", але, офіційні чинники у Вашинґтоні вважають, що це тільки маневр, щоб перешкодити розглядові ґватемальської проблеми на Раді американських держав, що має статися 1 липня ц. р. Водночас надійшли вісті про дальше напруження в самій Ґватемалі, ба навіть про ультимат, що його нібито ґватемальська армія виступувала до президента Арбенза Ґузмана, щоб зріксе. Ґватемальські комуністи, які дійшли до влади, кричать про „клеветницьку кампанію чужинецьких імперіялістів і інтервенціоністів".

МЕНДЕС-ФРАНС ПРИЙНЯВ МІСІЮ ТВОРИТИ НОВИЙ УРЯД

Париж. — Десиґнований президентом Коті кандидат на нового французького прем'єра Пієр Мендес - Франс заявив свою згоду скласти новий уряд і з'явитися з ним перед парляментом для апробати. Про плянований характер нового уряду і його особистий склад Мендес - Франс, 47-літній лідер французьких радикалів, політичної партії із „лівого центру", — нічого не сказав ще. Він заявив тільки, що предложить плян негайного замирення в Індо-Китаї, який проте не був би капітуляцією. Кажуть, що Мендес-Франс не є теж принциповим противником західнього пакту Оборонної Спільноти і тому може рахувати на підтримку деяких помірковіних партій. У Женеві заступає Францію тим часом французький амбасадор у Швайцарії, Жан Шовель.

Молотов пішов на невеличкі уступки

Женева. — На засіданні Женевської конференції у понеділок 14 ц. м. Молотов „змодифікував" дещо комуністичні пропозиції, погодившись, щоб та надзірна комісія, яка мала б стежити за додержанням умов перемир'я, якщо воно настало б в Індо-Китаї, приймала „в деяких випадках" свої постанови не одноголосно, а більшістю голосів. Попереднє домагання, щоб усі такі рішення приймались тільки одноголосно з правом „вета" для кожного члена, західні альянти рішуче відкинули, кажучи, що це означає спаралізування взагалі такої комісії. Теперішня „уступка" Молотова насправді нічого не змінює, тому Захід прийняв її дуже холодно. Показується знову, що комуністи не хочуть миру, але й не хочуть зривати конференції, лише якнайдовше протягати її. — Щодо Кореї, то мабуть найближче пленарне засідання в її справі буде останнє. Серед західніх делеґатів змінюється переконання, що не варта продовжувати тих безплідних розмов.

Черчил став „Лицарем Підв'язки"

Лондон. — Прем'єр Винстон Черчил дістав від королеви Єлисавети найвище, існуюче в Англії, відзначення, а саме орден підв'язки, встановлений 606 років тому королем Едвардом III. З нагоди того ордену зв'язаний спеціяльний середновічний церемоніял, що відбувся в одному з найстарших англійських замків — Віндсор, з участю Єлисавети II, її чоловіка князя Единбурґу і членів ордену. З церемонією зв'язане записання в замковій каплиці. Кінцевим актом церемонії відкриття засідання членів ордену. Черчил, який у цьому році розпічне 80 рік життя, негайно після тієї церемонії вернувся до Лондону, де на наступний день мав виступати в англійському парляменті. Загально вважається — пишуть англійські часописи, що надання Черчилеві того найвищої почести — це вступ до його зречення і виступу з публічного життя.

В АМЕРИЦІ

● Корови з Північної Дакоти в ЗДА роблять інвазію в канадійську провінцію Саскатун, що не подобається місцевим породам риб. Канадійські рибалки домагаються створення „буферової" зони для американських коропів, бо вони винищують канадійську рибу.

● Пенсильвенійська Залізнича Лінія будує в самому серці Філядельфії, на площі т. зв. „Китайського муру" свою Горіхову Стацію. На це буде визначено 35,000,000 долярів. Будову веде Метьо Г. МекКлоскі. Нова стація буде подібна до Рокфеллерового Центру в Ню Йорку.

● Астрономи з Паломар Обсерваторії в Каліфорнії приготовляли Астрономічний Атлас, на якому будуть зазначені навіть найдальші зорі. Атлас коштуватиме від 1,600 до 2,000 долярів, залежно від числа зголошених передплатників. Він дасть ученим матеріял до студій на десятки років, і вони думають, що його придбають 100 університетів.

● Дружина бувшого кандидата на президента Адлея Стівенсона, яка є розведена з своїм чоловіком, влаштувала таку гучну забаву в свому домі в Шікаґо, що сусіди два рази кликали поліцію, бо не могли

● В стейті Невада є багато невжиткової землі і каменистих гір, але науковці твердять, що 14 мільйонів років тому там росли густі ліси і діяли численні вулкани. Про це свідчать зелене листя, яке збереглося до сьогодні стиснене між скелями, немов листки в книжці.

● Американське Товариство Міських Самоуправ повідомляє, що додалі більше жінок працює як поліцисти-регулювальники міського руху. Найбільше жінок-поліцистів працює в південних стейтах, де важко знайти чоловіків для поліційної служби.

● Тонґ Іл Ган, 12-річний корейський хлопець прибув до Ню Йорку, де буде вчитися в музичній школі. Американські летуни в Кореї зібрали 4,600 долярів, щоб справдити, чи цей Ган є дійсно „чудом-дитиною", як про нього говорили його товариші.

● Американський військовий капелян Вінсент Паолюччі, коли минулого року був в Італії на його авто наїхав мотоцикл, в якому їхали батьки 6-річної дівчини Сільвані Вітторіяні. Батьки згинули в катастрофі, а маленька дівчина була тільки поранена. Тепер сестра цього капеляна адоптувала дівчинку, і вона прибула літаком до Ню Йорку.

● Республіканський конґресмен Кіт Клярді домагається, щоб генеральний прокуратор Герберт Бравнелл ужив заходів в справі депортації народженого в Росії Натана Сілвермастра та 100 інших осіб, імена яких знаходяться в Конґресовій Комісії для поборювання протиамериканської діяльности.

В СВІТІ

● Конґресмен Керстен, відомий приятель українців, і 4 інші члени конґресової комісії для дослідів над комуністичною агресією, прибули з Вашинґтону до Англії, де, за згодою англійського уряду, переслухають деяких втікачів з-за залізної заслони. Після того в цій самій цілі вони виїдуть до Німеччини.

● Два німці, що брали участь в заворушеннях у Східному Берліні в червні мин. року і що втекли були до Західнього Берліну, зникли на початку цього року. Недавно проголошено в Східній Німеччині, що комуністичний суд засудив кожного з них на 15 років в'язниці.

● Генерал Рафаель Трухільйо з Домініканської Республіки перебував 10 днів в Еспанії з відвідинами у голови еспанської держави, генерала Франка. Прощання було маніфестаційне і сердечне: ген. Франко, його дружина і всі члени уряду проводили генерала Трухільйо окремим поїздом до Барселони, звідки він від'їхав додому.

● Д-р Йосиф Корт, 26-літній учений фізіолог і його дружина 28-літня Рут, лікарка, обоє американці, що працюють в Англії, звернулися до англійської влади з просьбою признати їм право політичного азилю. Вони не хочуть вертатися до ЗДА, де Йосифа Корта „між іншими закидами" оскаржено у втечі від військової служби.

● Американські альпіністи з Каліфорнії, які виїхали 19 травня ц. р. до Індії, щоб здобути шпиль гори Макалю в Гімалаях (27,790 стіп), не могли знайти доступу до вищих районів гори і вернулися до свого табору на висоті 16,100 стіп, звідки вернуться до ЗДА.

● Капелюх грає поважну ролю в Кремлі — заявляє Редакція „Ню Йорк Таймсу", звертаючи увагу, що на останній параді на Червоному майдані у Москві тільки Маленков і Хрущов вимахували з державної трибуни капелюхом до „веселої і щасливої" юрби. Всі інші совєтські достойники мали капелюхи і шапки на головах. Заздалегідь виготовлено церемоніял і правила щодо користування капелюхом.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАЙДОШКУЛЬНІШЕ МІСЦЕ

Знову читаємо в газетах про „критичний час", і то впродовж „найближчих 10 днів". Маємо серйозні заяви про те, що ще тепер Захід розторощив би Совєти, коли б вони відважились на війну. Це заяви військових фахівців, американських генералів.

„Критичних моментів" було вже чимало. Мабуть тому загал присвячує тепер більше уваги суперечці між сенатором МекКарті та армією, як кризі у вільному світі, спричиненій розбиттям, браком одного пляну щодо боротьби з червоною аґресією. Ця слабість Заходу, заявив Доллес, може довести до цілковитої перевірки політики ЗДА у відношенні до Европи. Сьогодні немає ніякого сумніву, що з Женеви користають тільки комуністи. Вільний світ вийде з Женевської конференції морально побитим в очах усіх народів, вільних і невільних. Тому вже тепер треба вживати заходів, щоб це направити, але про направу годі й думати, коли не прийде до ближчого порозуміння і тіснішої співпраці між Англією і З'єдиненими Державами. Бо криза Заходу спричинена злудою про можливість порозуміння з Кремлем в справі припинення комуністичної аґресії.

Між ЗДА і Британією є поважні розходження. Ліве крило британської Партії Праці роздуває ті розходження до таких розмірів, що коли б брати це поважно, то можна б говорити хіба тільки про прірву між тими передовими демократіями. Бо ж закидають ЗДА в Англії менше-більше те саме, що голосить Кремль, себто намагання довести до війни з Совєтами. Преса залюбки цитує з промов президента Айзенгавера, секретаря стейту Доллеса та інших американських представників такі місця, які вказували б, що це слова „паліїв війни". Таке є психічне наставлення не тільки у лівих, але й у консервативних, хоч воно не відповідає дійсності, якщо йде про відношення між урядами обидвох країн. Отже в першу чергу треба зліквідувати напруження, яке існує в обидвох країнах, в Америці та Англії, спричинене взаємним обвинуваченням і гострою критикою деяких проявів закордонної політики. Як знаємо, Британія поспішилась з визнанням червоного Китаю, з якого мало користи. Вона є і за допущення Пейпінгу до Об'єднаних Націй, і за торгівлю з країнами, що є під комуністичними режимами .Вона покладала великі надії на Женеву і тому не хотіла зв'язувати себе нічим перед Женевською конференцією в справі колективної оборони Південно-Східньої Азії, до чого змагали ЗДА. За цю політику відповідає уряд, що його очолює Черчил. Якраз від Черчила можна було надіятися сильної руки у відношенні до совєтської аґресії. Тим часом так не є. Черчил настоював на Конференцію у Женеві, і то як на вступ до конференції між ним, Маленковим та президентом Айзенгавером, що повинна обов'язково відбутись, і то в якнайскорішому часі.

Це так поступає тепер людина ,яка в часі, коли в Англії тратили голову найліпші політики в відношенні до аґресії Гітлера, зуміла поставити проблему рубом і назвати Мюнхен ілюзоричним миром, окупленим постійним відступом перед аґресивним тоталітаризмом. Це ж Черчил у своїх спогадах пригадує, що він у хвилі тріюмфу, себто перемоги над Гітлером, виразно добачував — трагедію в перемозі. Ця трагедія, це — небезпека, яка загрожує вільному Заходові від тоталітарного Сходу. Тепер він хоче далі переговорювати з Кремлем, забуваючи, що коли не був при владі, то в своїй промові у Фултон, Мізурі, в 1948 році, вимагав від Кремлю не „слів" і „розмов", а „діл", і то таких, що „говорили б голосніше від слів" і облегшували б долю тих, що їх Москва поневолила і гнобить. Ці слова Черчила зробили тоді велике враження у світі, хоч не задовольнили українців та інші народи, поневолені Москвою давніше, бо Черчил говорив про „поворот Москви до природних ґраниць", себто з-перед 1939 року. Проте говорили про „принципового" Черчила. Але нині навіть такий його прихильник, як Вилєм Генрі Чемберлен ,називає його вже другим Невилом Чемберленом і дораджує йому, як „старому", уступити та передати провід новій людині. Очевидно такій, яка розуміла б, що зміна в політичній тактиці Британії є конечна в такому розумінні, щоб Британія та Америка могли йти разом.

ЗАПОБІЖНА ВІЙНА

У фахових колах в Вашинґтоні, що розуміють важке світове положення й знають, як розцінювати різнородні промови й заяви, появляється переконання, що західній світ поважно зближається до запобіжної війни проти Совєтів.

Така думка не прийнялася ще серед урядових чинників, як засада американської політики, одначе останні посунення комуністичних військ в Індо-Китаї приспішують можливість такої війни. Промова адмірала Роберта Б. Карні, начальника морських операцій, виголошена 27 травня на зібранні членів Крайового Промислового Товариства Забезпеки в Ню Йорку, насуває здогади, що військові американські кола залишили дотеперішній плян „латаної стратегії" і вирішили скласти на це місце світову стратегію для стримання комуністичної експансії.

Голова американських морських дій з'ясував комуністичний бльок країн в такому світлі, що цей бльок постійно змагає до того, щоб підбивати під свою владу країну за країною, одно джерело економічної могутности за другим, а тепер уже заміряється на цілу південно-східню Азію. У цьому замірі адмірал Карні добачає небезпеку нападу комуністів на З'єдинені Держави „навіть скоріше, ніж можна б подумати, або скоріше, ніж ми зможемо бути на це приготовані".

Після того адмірал ствердив, що З'єдинені Держави зближаються швидким темпом до „роздоріжжя", з якого один шлях веде до пробних переговорів, а з цим і до остаточного нещастя; другий шлях „дає нам добру мету, якщо в нас є настрій і сила перемогти цю небезпеку".

Промову, в якій відповідальний військовик з'ясував це положення, вашинґтонські редактори, кореспонденти, колумністи й коментатори розглядають і аналізують з усіх боків, подібно, як це роблять в хемічних лябораторіях. Журналісти хочуть відкрити, що саме в цій промові криється і в якій мірі погляди адмірала покриваються з поглядами вирішальних кіл, а головно з поглядами Крайової Ради Безпеки, від якої залежить кінцева порада для президента. З таких розважань журналістам стало ясне таке:

Американські урядовці, які мають за завдання досліджувати совєтські наміри, приходять до висновку, що Совєтський Союз не готовий кинутися у велику війну впродовж ще кількох років. Такий погляд опирається на кількох арґументах.

Перший арґумент: в Кремлі бачать, що совєтський бльок здобуває азійську територію одну за одною без великої війни. В Кремлі сподіваються, що ще більше країн підпаде під його владу, бо „час працює для комуністів".

Другий арґумент: баланс військової сили між Совєтами й Америкою ще не дає переваги Кремлеві. Треба ще підождати кілька років на те, щоб совєтська військова сила зрівнялася з силою Америки, головно щодо далекосяжних бомбардувальників, які могли б перевозити атомові й водневі бомби.

Треба теж ще кілька років, щоб теперішній розмах Кремлю в придумуванні міжконтинентальних ракет дав йому вищість у зброї в цій ділянці. Адмірал Карні завважує, що Совєти не мають ще людей з темпераментом японських „каміказе", які були б готові поповнювати самогубство з посвяти для „совєтської батьківщини". Якщо нема між совєтськими народами людей з такою посвятою, то, очевидно, нема що починати велику війну проти Америки, зброя якої перевищує зброю Совєтів. А це значить, що велика війна знищила б не тільки Захід, як це плянує Кремль, але й територію Совєтів, чого саме Кремль жахається.

Одначе саме те, що хоч Совєти не хочуть запускатися у велику війну, але постійно перемагають і поступають у своїх намірах, змушує деяких впливових американських військовиків подумати над тим, чи не прийшла вже пора використати американську вищість у зброї і розпочати запобіжну війну, яка раз на завжди вирішила б, хто виграє в цьому нестримному змаганні: Совєти чи Західній волелюбний світ?

Це не була б запобіжна війна в повному значенні цього слова, бо Америка вже не має монополю на атомову бомбу, як це було кілька років тому. Це була б війна, яка перешкодила б Совєтам та їхнім сателітам у дальшому поході.

У КРИВОМУ ДЗЕРКАЛІ

Коли прийшов до влади популярно називаний тепер „уральським борсуком" Маленков — на кілька місяців в усіх ділянках культурно-політичного життя Совєтського Союзу запанувала непевність. А що ж буде далі? Українська преса на еміґрації висловлювала тоді різноманітні припущення. Говорили про політичний НЕП, про інший курс зовнішньої політики, про зміни у внутрішньому житті під Совєтами.

В совєтській періодичній пресі появився тоді ряд статтей, автори яких — певно з наказу високих партійних органів — зажадали від письменників та поетів нових творів, у яких не лише оспівувалося б стахановські рекорди та інші досягнення колгоспних доярок, але й давалося б належне місце „вічним проблемам" — любові, заздрості — творів, у яких описувалося б внутрішні душевні конфлікти. За такою літературою совєтський читач давно вже стужив і шукає її в творах клясиків та старої перекладної літератури.

Здавалося б, нова „колеґіяльна диктатура" вирішила послабити прес, який гнітив письменство, розуміючи, що „ідеологічно витримані" твори нічого не викликають у читача, крім почуття нудоти й знеохочення. В Кремлі здавалося б, доглупалися, що творчість совєтських письменників, докраю обмежена партійно-цензурними приписами, вже перестає бути тим, що прийнято називати літературою ,а перетворюється в своєрідний технічний процес серійного штампування та виструґування „позитивних совєтських героїв", які в житті не існують. Адже навіть офіційна критика визнала як факт, що совєтській літературі за весь час її існування не вдалося створити тип „совєтської людини" — живий і переконливий, що його пересічний громадянин міг би взяти собі за взірець.

І ось після виступів на цю пекучу тему ряду літераторів, а з-поміж них і якоїсь підставної студентки московського університету — можна було сподіватися, що совєтське письменство входить у новий період — в „літературний НЕП". Але так не сталося. Ілюзії відносної свободи літературної творчости незабаром розвіялися димом — і за свіжим вітерцем, що дмухнув був по смерті Сталіна, прийшло для письменників тяжке розчарування.

Восени цього року в Москві відбудеться Другий Всесоюзний З'їзд совєтських письменників. Перший такий З'їзд відбувся рівно двадцять років тому. Як заповідають аранжери, на цьому з'їзді мають бути обговорені різноманітні питання розвитку многонаціональної совєтської літератури, щоб „озброїти письменників ясною програмою творчої діяльности". Але при цьому застерігається, що, так званий, соціялістичний реалізм був і залишається як основна творча метода совєтського письменника, і справа ця дискусіям не підлягає.

Що ж це за метода, за якою письменники та драматурги мають писати свої твори?. Відповісти на це питання дуже тяжко. Московські інструктори від літератури кажуть, що соціялістичний реалізм вимагає від письменника правдивого, історично конкретного зображування дійсности в її революційному розвитку. А до того ж таке зображування має бути органічно сполучене з „вихованням трудящих в дусі соціялізму".

Як з цього витлумачення бачимо, це є, власне, метода не літературної творчости, а пропаґандивної роботи. Коротко кажучи, комуністичні інструктори забороняють письменникові й поетові творити ,а натомість наказують проповідувати соціялізм і виховувати громадян в соціялістичному дусі.

Отож і зрозуміло, чому громадяни, не знаходячи в книжках совєтських авторів нічого, крім пропаґанди, так неохоче читають їхні твори, але розшукують, де тільки можна ,старі, з повириваними сторінками дореволюційні видання, і чому театральні залі, коли на сцені йде п'єса совєтського драматурга — світять пусткою.

„Правда" з 25 травня ц. р. подає статтю А. Суркова, в якій цей літературний законодавець, нав'язуючи до всесоюзного з'їзду письменників, визначає напрямні дальшого „розвитку" совєтської літератури. Від цих напрямних „літературним НЕП-ом" і не пахне. Це — сухий перелік обов'язків пропаґандиста, який, замість „оспівувати красу неозорих степів та рев невгавучих потоків", повинен стахановськими методами, перевиконуючи норми, струґати поеми, романи та п'єси про „нове життя ,про колгоспи і про молоду робітничу клясу".

Тінь померлого Жданова встала з могили і устами А. Суркова пригадала опубліковані в останніх роках у журналі „Звезда" постанови ЦК ВКП(б), в яких засуджувалося кінофільм „Велике життя" та оперу В. Мураделі „Велику дружбу" і вимагалося від письменників насичувати літературу партійністю та пролетарським інтернаціоналізмом.

Але в статті А. Суркова є й дещо нового супроти ждановських постанов. До спеціяльних гріхів ,яких — крий, Боже! — міг би допуститися совєтський письменник, зачисляє він, крім повсякчас згадуваного буржуазного націоналізму, ще й „великодержавний шовінізм". Про великодержавний шовінізм ,в дусі якого досі виховувано „старшого брата" — російський народ, в совєтській пресі не було й згадки за останні два десятиріччя. Новий вітерець повіває із зовсім іншого боку — з того самого, де нові кремлівські володарі святкували 300-річчя Переяславського договору і прославляли Совєтську Україну, як „суверенну державу".

Як найкращі твори прозаїків, написані під час війни, А .Сурков наводить: „Безсмертний народ" В. Гроссмана, „Непокорені" Б. Горбатова, „Райдугу" Ванди Васілевської ,а також твори наших „землячків" — „Прапороносці" О. Гончара, „Фронт" Корнійчука та ін. З українських поетів вихваляє він П. Тичину, М .Рильського, М. Бажана, А. Малишка, а також теплим словом згадує Я. Галана. На творах цих письменників закликає письменницьку молодь учитися й вдосконалюватись.

А щоб остаточно покінчити з ілюзіями „вольностей", що буцімто прийшли враз із Маленковим і Хрущовим — А. Сурков знаходить жертвенного козла во образі якогось В. Померанцева, що вмістив був недавно в журналі „Новий Мир" статтю п. з. „Про щирість в літературі". Цю статтю А. Сурков називає шкідливою і скерованою проти основ совєтської літератури, проти її „комуністичної ідейности ,проти вимог соціялістичного реалізму". Бо в ній — обурюється А. Сурков — автор, прикриваючись абстрактно взятим принципом щирости в літературі, орієнтує письменників на те, щоб вони у своїх творах „зверталися головно до тіньових, неґативних сторін нашої дійсности .-. ."

Жертвенний козел А. Померанцев і йому подібні козли спричинились до того, — каже А. Сурков, — що останнім часом на книжковому ринку в СССР появилося немало творів, у яких „патос нового підмінено наклепницькими вигадками і обивательським смакуванням, а побутові вади окремих членів нашого суспільства фальшиво видається за типові риси дійсности".

Є в росіян прислів'я, що, мовляв, не нарікай на дзеркало, якщо маєш кривий писок. Кремлівські диктатори руками суркових розбивають дзеркало, в якому відображується бодай частково підсовєтська дійсність. З письменника вони зробили пропаґандиста, але це їм нічого не помогло — дійсність залишається такою, якою вона є — похмурою, сірою, гнітючою совєтською дійсністю. А вигадані письменниками штучні „позитивні герої" залишаються собі лежати на полицях книгарень.

В. С-ко

ДО ІСТОРІЇ ПАМ'ЯТНИКА Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Пам'ятник Богдана Хмельницького в Києві відомий широко в світі з фотографій. Але мало хто знає історію його збудування, і тому варто пригадати дані про це, друковані в 1913 році у редаґованій С. Петлюрою „Украинской Жизни".

Думка збудувати пам'ятник Богданові Хмельницькому виникла в гуртку киян в 1859 році. Президент київської археографічної комісії М. Йозифович запросив тоді до Києва різьбаря Мікєшина, творця пам'ятників тисячоліття Росії, Катерини й інших. Мікєшин зробив проєкт пам'ятника і ще в робітні оглянув його цар Александер II ,який, зацікавившися ним, підтримав думку збудувати пам'ятник.

В 1870 р. зорганізовано в Києві комітет, який почав збирати потрібні фонди. Тоді ж вирішено поставити пам'ятник на Софійській площі, де в 1647 році кияни вітали урочисто Б. Хмельницького і де пам'ятник могли б оглядати селяни, що прибували з усіх усюдів на прощу до Києва.

Згідно з моделлю Мікєшина, пам'ятник мав представляти Хмельницького на коні, з трупом польського ксьондза, прикритим пошарпаним польським прапором під копитами коня, з розірваним ланцюгом і з польським паном, що спадав зі скелі головою униз. Нижче був виведений жид-орендар, з загарбаними церковними речами. Всі ці фіґури мали стояти на чотирикутному п'єдесталі. По боках мали бути виведені три горорізьби: Збаразький бій, Переяславська рада і зустріч Б. Хмельницького в Києві. Окремо мала бути виведена група, зложена з великоруса, білоруса і червонороса (згідно з тодішньою термінологією), згуртована навколо кобзаря, що грає на бандурі. Моделлю кобзаря мав бути Шевченко — і над цією групою проєктовано надпис „Єдина неділима Росія — гетьманові Богданові Хмельницькому". Під фіґурою кобзаря мали бути вирізьблені слова з думи про Хмельницького „Да не буде лучче, да не буде краще, як у нас на Вкраїні, що немає жида, що немає ляха, не буде й унії". Замість цієї цитати проєктовано також „Згине Польща, згине, а Русь буде панувати". Модель цього пам'ятника зберігалась потім в чернігівському музеї.

Деякі члени комітету запротестували проти такого проєкту пам'ятника. Але тому, що проєкт був уже затверджений царем, різьбар Мікєшин не хотів нічого й чути про те, щоб викинути згадані вище фіґури.

За преліміарем Мікєшина кошти збудування пам'ятника мали виносити 145-200 тисяч рублів, не враховуючи металу й каменя. Комітет, не маючи певности, що збере таку суму, зредукував преліміар до 49,500 рублів і, крім того, Мікєшин одержав, як компенсату, тисячу десятин державної землі на Катеринославщині.

Підготовні праці закінчив Мікєшин в 1878 році, і тоді цар, оглянувши оригінал, наказав усунути всі фіґури (ксьондза, пана і жида) з-під ніг коня. Як уже починали відливати модель, виявилося, що Мікєшин використав мідь, приготовану на відлив. Справу якось затушовано і відлив фіґури гетьмана на коні передано до виконання якомусь Бердові. Але тоді виявилося, що зібраних грошей замало, що вони вистачають тільки на відлив постаті гетьмана.

Думаючи, що можна буде зібрати більше грошей, відіслано відлиту постать тим часом до старокиївського циркулу на переховання.

В міжчасі комітет вирішив ставити відлиту постать на тимчасовому п'єдесталі, але виникла нова перешкода: київське духовенство висловило спротив проти ставлення пам'ятника на Софійській площі.

Після переборення і цих труднощів поставлено пам'ятник вкінці в 1881 році на тому місці, де він стоїть сьогодні. Посвячення пам'ятника відбулося 1888 року.

н. в.

ДАРУНКИ ПІД'ЯРЕМНИХ НАРОДІВ МОСКВІ

З нагоди 300-ліття „воз'єднання України з Росією", московський Державний історичний музей зорганізував виставку дарунків, присланих різними народами Совєтського Союзу Російській Совєтській Федеративній Соціялістичній Республіці. В центрі виставки, пишний, багато вишитий українським орнаментом прапор і шкатула з привітанням, що їх делеґація УССР передала РСФСР „на знак вічної дружби". Майстри артілі села Дігтярі, Чернігівської области, передали Москві великий ґобелін, витканий із цвітистої пряжі. Колектив металюрґійного заводу ім. Петровського передав скульптуру „Металюрґи". Робітники Дніпропетровського трубопрокатного заводу передали вазу з барельєфом Т. Шевченка й велетенський каламар та приладдя, зроблені з нержавкої сталі. Крім того, з України надіслано різні вази, мистецько виконані порцелянові шкатулки, триграний кришталевий обеліск, закінчений гербом СССР та ін. З інших народів — білоруси прислали мистецький альбом з фотами, які ілюструють народне господарство Білоруської ССР. Такий же альбом з ділянки культури надіслав уряд Молдавської ССР. Молдавські робітники передали барельєф „Переяславська Рада". Грузини — білу порцелянову вазу, прикрашену золотом, узбеки — шовкове панно „Дружба народів". Майстри Вірменії надіслали годинник із світлого каменю, оздоблений золотом і сріблом, який щогодини виграває совєтський гимн. Кірґізи передали килим і казахстанці — вишиту шовками мапу „освоєння цілинних земель й облогів". Коротко виставку можна назвати „Виставкою рабської праці народів СССР".

Дарія Ярославська

НА ШПИЛЬ

(Із збірки: „Промінь чужого життя")

(2)

— Я мушу малювати! — вигукує раптом і знову всі нерви напружуються і спокій зникає. Сідає. Голова тяжить і відмовляється думати. — Якби я тільки могла так, як інші, якби я могла . . . — думає повна скарги — Другі працюють, але вдома відпочивають, або шукають розваг. Але я не можу, я мушу малювати. Що ж пораджу на те, що цілий світ бачу в кольорах і лініях? Я це маю в душі, я цього не можу позбутися, навіть коли хочу. Ісусе! Можна варити, шити, прасувати навіть втомленому. Але як можна створити образ, коли цілоденна праця висотала сили, розвіяла думки, створила пустку і залишила тільки тягар у цілому тілі? А ця пустка просто болить.

Трохи згодом змушує себе встати і креслити лінії без форми і без значення, намагається вкотити свій настрій на творчий шлях, розбурхати думки, набрати розгону. Хвилину здається їй, що вже близько цілі, але зараз знову думка замрячується, рука втомлено схилюється вниз, а погляд спиняється на одній точці і від цього все кудись пропадає. Дивиться на годинник і безсило зідхає. День добігає до кінця, невикористаний, змарнований, за нічними годинами понуро визирає фабрика.

Раптом її думки прошиває нова свідомість. Виставка! Вона швидко рахує дні і несподівано втома кудись западається. Хвилину вона надумується, але зараз збігає вниз до сусідів.

— Пробачте — каже від порога. У сусідів грає радіо повно молодих і літніх людей. Гамір розмов і сміх вдаряє в неї ніби кинений несподівано кусень шовку і стримує її на порозі. — Чи не можна б у вас позичити газету . . .

Її просять ввійти, заохочують веселим товариством і музикою, але вона дякує, повна внутрішнього напруження бере газету і спішить до себе.

— Якась пустельниця — кажуть у сусідів, коли вона зникає — Ні одягнеться якось до людей, ні зачешеться, як молода дівчина. Все скромне, як у черниці!

— Та вона певно стара! — вирішує їх синок, — напевно переїхала тридцяту станцію!

— Малює! — продовжує його мати, — малює і малює якихсь богомазів, що то не знати, котрим би то боком повісити на стіну! — Потім вона додає, коли викликаний її словами сміх, трохи втихає — Я б того і не хотіла повісити в своїй хаті! Через неї у цілому будинку пахне фарбою, ніби тут постійно щось відновлюють! А в її мешканні . . ! У хаті дівчини повинно пахнути якесь добре печиво, парфума, але не фарба! Чому б то не одружитися, помогти чоловікові купити дім, авто . . .

— А хто хоче таку з фарбами?! — відзивається знову синок.

Мати рушає раменами.

— Не всі божевільні шкідливі — каже. Ця тільки купує фарби.

Дода розгортає газету зараз за порогом свого мешкання і майже бе віддиху пробігає поглядом по всіх політичних подіях і статтях, минає оголошення і рецензії і нарешті прилипає очима до повідомлення жюрі виставки. Вступ, прізвища нагороджених і вирізнених, підписи членів жюрі. Крапка. Все. Скінчилося, не розпочавшись. Її нема.

Дода стоїть непорушно під дверима і їй здається, що її душа кудись втікає. Залишила її і мандрує собі цілком самостійно. Не знаходить більш цікавого місця на світі, тільки залі, де відбулася виставка. Кружляє там довкола всіх образів, шукає за тими нагородженими і вирізненими і оцінює їх по своєму. Сама Дода стоїть під дверима у свому мешканні і слухає того, як осуду. Ці праці інших мистців, це талановиті, оригінально скомпоновані образи! Поруч них її „Вулиця" і „Місяць над ставом" висять у кутку, як ганебний доказ убогости її духа! Хвиля гарячі розпливається по цілому тілі, їй стає соромно і тут же вона з полегшенням нагадує собі, що ніхто не знає, що це саме вона, Дода. Ні — намагається вона рятувати сама себе. Ні! У мене талант! Якби його не було, були б взагалі не прийняли образів!

Повертається знову до своєї робітні, але тепер усе виглядає їй, ніби земля під час затьми сонця. Все здається темне, понуре і безвартісне. Витягає шкіцівник і приглядається до студій висланих на виставку образів. Її душа повернулася вже до свого домику — її тіла — і глузує з неї .Там майстерність ліній, оригінальність композицій, кольористичне багатство, сміливість . . . А ти?

— Добре — каже Дода і відкладає шкіцівник. Без докорів і без жалю кладеться на лежанці. Але про сон тепер нема мови. Його нема і втоми нема. Від серця проміннює гіркота і від неї цілком зникає бажання малювати. У мене все ж таки талант — каже вона собі, хоче і мусить у те вірити.

Син сусідів кличе з долини на цілий голос:

— Панно Додо! Телефон до вас!

Дода перепитує здивовано: „До мене?" Хто до неї може дзвонити? Хто взагалі знає, що через сусідів можна поговорити з нею? Сходить вниз повна недовір'я, впевнена в тому, що це помилка. Скромно просить вибачення, що небажано встряває в те веселе товариство і несміливо бере слухавку до рук. Галло!

З віддалі чується бадьорий чоловічий голос:

— Чи панна Дода Мак? Пробачте, що знайомлюсь з вами, так би мовити, телефонно, але не маю іншої нагоди, а справа наглить!

— Прошу!—каже Дода. Затулює вухо, бо гамір у кімнаті. Не догадується, про що буде мова і напружено слухає.

— Я коротко, щоб не забирати вам дорогого часу! — говорить незнайомий голос. Його прізвище, яке сказав перед хвилиною, розплилося у гаморі кімнати. — Я в справі тількищо закінченої виставки мистців . . .

Голос говорить далі, але тепер крім гамору кімнати, Дода відчуває голосне пульсування крови в жилах, що дає їй спокійно слухати. Навіть не встигає подумати, відкіля хтось дізнався, що це саме її образи були на виставці, і як прийшов до цього телефону. За одну хвилину, поки людина на кінці дроту починає нове речення, думка за думкою прошиває її голову. Зараз вона почує щось про убогість свого духа, про свої образи, що їх не слід показувати людям — виловлює вона одну і корчиться від неї.

— Чи вам уже відомий вислід жюрі виставки?

— Так . . . — каже тихо Дода.

Людина, що десь у просторі, хвилюється.

— Це обурливе! — викрикує. — Дають нагороди за шкільні вправи, за пережиті методи, за копіювання природи, за ніщо! Тільки вам належалася нагорода за ваш образ „Вулиця!" Тільки вам! Новий підхід, цікавий кольорит, шукання! Що ж зробите, коли особисті зв'язки багато значать і часто видвигається приятеля, знайому людину, або політичного однодумця, тільки не талант! У вас відразу видно талант, це не цілком виявлений, але талант! Вам дали найгірше місце на виставці! Ваших образів відвідувачі не могли навіть добре бачити! Я написав про це статтю! Я вирішив сказати вам про те і просити вашого дозволу помістити також вашу світлину! Я хочу помістити це у нашій і чужій пресі, поскільки всі писали про ту виставку . . .

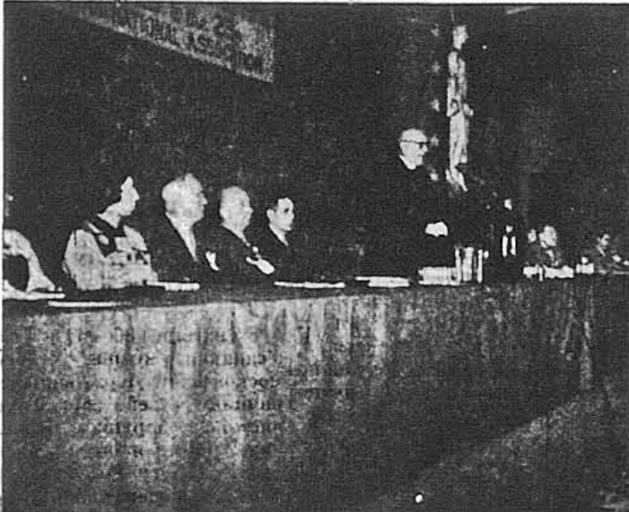
XXIII. КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ФОТОГРАФІЇ

Остання, 23-тя з черги, Конвенція Українського Народного Союзу, що відбулася в столиці країни, у Вашингтоні, в тижні від 31-го травня до 5-го червня, перейде до історії теж як одна з найбільш успішних політичних маніфестацій Американських Українців в користь Українського Народу та його визвольних змагань. 15 сенаторів, конгресменів і представників уряду, в тому найвищі представники Конгресу, спікер Палати Репрезентантів Мартін і сенатор Новленд, лідер республіканської більшости в Сенаті, виступали на тій конвенції, даючи найвищі признання УНСоюзові, Американським Українцям та Українському Народові за їх творчість та змагання до волі. З нагоди Конвенції відбулася теж майже тригодинна конференція представників У.Н.С. в Державному Департаменті, під час якої заторкнено та вияснено низку важливих питань відносно американської закордонної політики і українських визволльних змагань.

(Фото: М. Бродин).

Конвенція починається... — Д. Галичин, голова УНСоюзу виголошує вступну промову, вітаючи делеґатів, згадуючи тих членів УНС, що померли та стверджуючи, що звітовий період чотирьох років був найуспішніший в історії УНС. Біля нього за президіяльним столом сидять члени Головного Уряду.

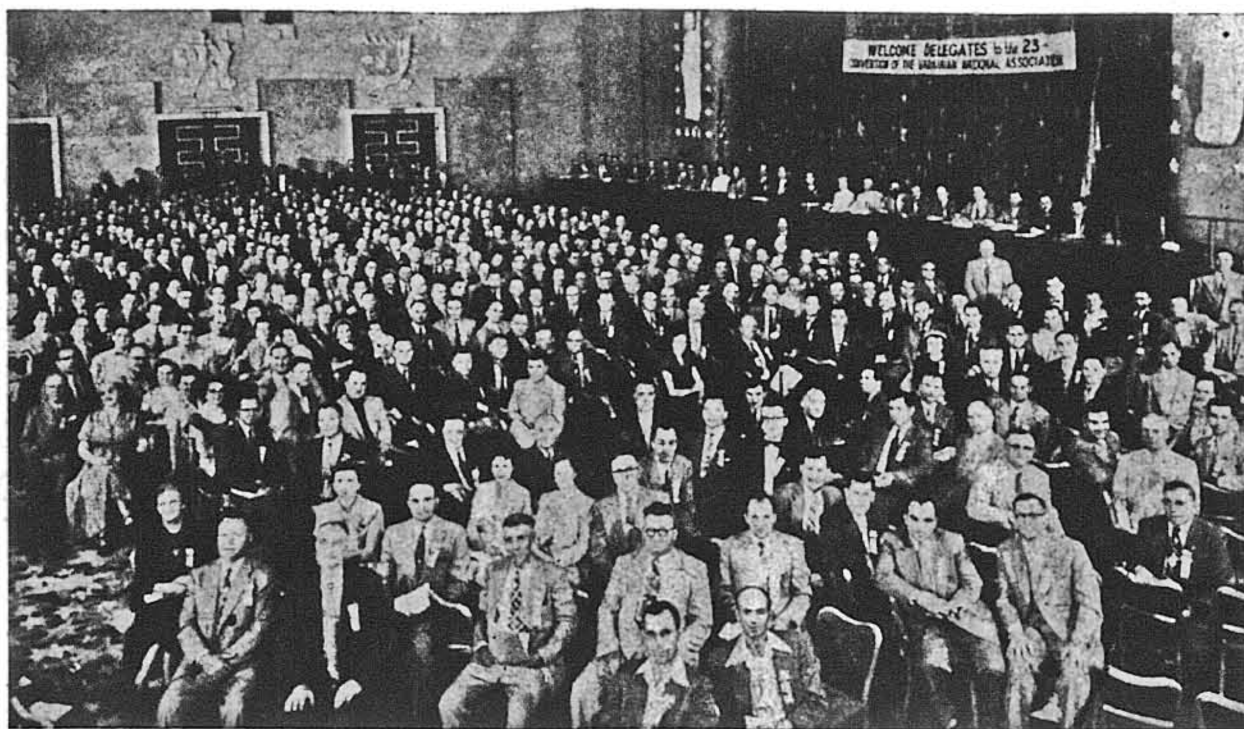
Конвенція починається з Богом. Веч. о. д-р П. Пилипець, український католицький парох Вашинґтону, проводить молитву, прикликаючи Божого благословення конвенції та її нарадам. Опісля о. д-р Пилипець виголосив хвилюючу промову-привіт, згадуючи про заслуги Українського Народного Союзу для українського народу та його визвольної боротьби.

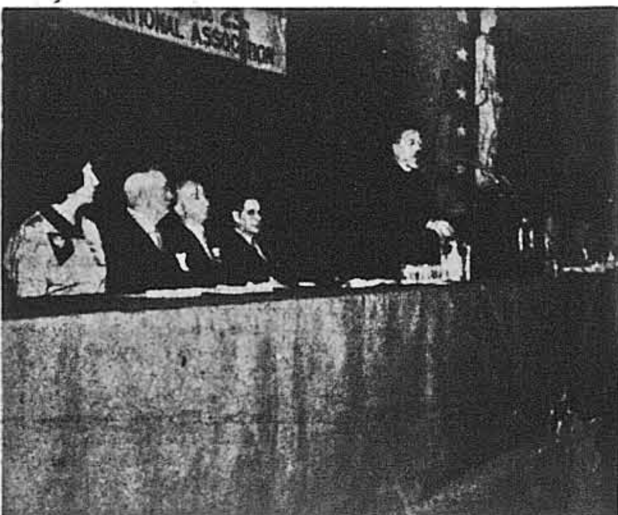
Одною з перших функцій конвенції був вибір Президії, до якої були обрані: адв. М. Пізнак — голова, д-р В. Ґалан і п-ні Л. Іщенко — заст. голови, та п-ні И. Ґіббайло-Ґібонс і Ю. Баранюк — секретарі. П. Д. Галичин ґратулює п. Пізнакові за вибір та передає йому провід конвенції. Церемонії приглядаються інші члени Головного Уряду і нововибраної Президії, а п. Р. Слободян, головний касир (перший зліва) вважає, що його функція за президіяльним столом тимчасом закінчена і поспішає полагоджувати конвенційні фінансові справи.

Адв. М. Пізнак, перебравши ведення конвенції, виголошує промову, дякуючи за вибір та закликаючи делеґаток і делеґатів до співпраці, щоб конвенція була „направду успішна".

Загальний вид на конвенцію. Понад 500 голів звернулось в бік фотографічного апарату, полегшуючи „увіковічнення" на фотографічній кліші цієї історичної події.

Тимчасом зголошено приявність на залі Архиєпископа Української Православної Церкви, Владики Мстислава. Запрошений до слова, Владика Мстислав виголошує промову, вітаючи конвенцію та підкреслюючи зв'язок Української Православної Церкви з народним життям.

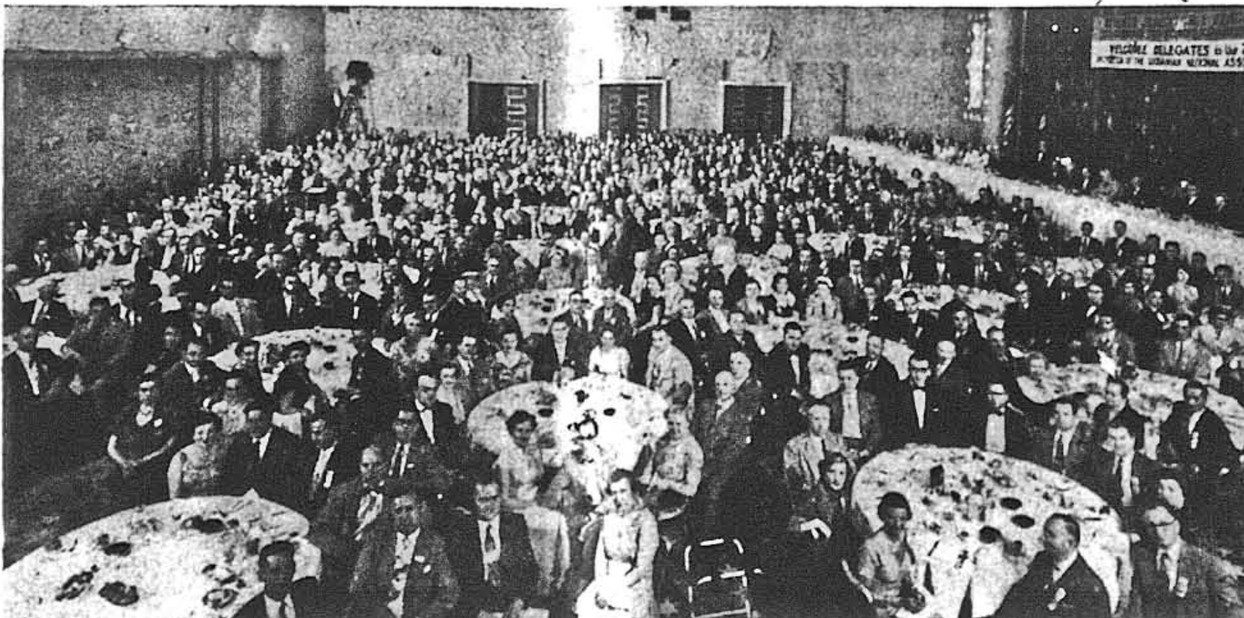
Хоч на самій конвенції не проявлялись будь-які групи делеґатів, проте вони, як і на кожному подібному зібранні, були. Тут, наприклад, бачимо групу делеґаток, які віднесли на конвенції „певну перемогу", здобувши вибір до Головного Уряду одної своєї кандидатки більше, ніж приписане статутом мінімальне число трьох.

На порядку нарад конвенції були в першу чергу звіти Головного Уряду, в тому і звіт Редакції „Свободи", який виголошує д-р Лука Мишуга.

Тут знову група делеґатів з-поміж новоприбулих членів УНСоюзу. Вони зорганізовано видвигали три свої кандидатури до Головного Уряду, а разом усіх їх кандидатур було сім. Вибрано одного, д-ра Я. Падоха.

З нагоди 23-ої конвенції УНСоюзу відбувся бенкет, в якому взяло участь понад 500 делеґатів і гостей. Бенкет, який включав теж артистичну програму, був головним форумом для виступу високих американських представників, які вважали собі за честь і привілей виступати на цій конвенції.

Одною з найважливіших подій на конвенції був виступ сенатора Новленда, лідера урядової республіканської більшости в Сенаті та одного з головних представників американського політичного світу. Сен. Новленд гостро засуджував традиційний російський імперіялізм та з цілою рішучістю твердив, що світ не може на довшу мету продовжувати теперішній стан наполовину вільного і наполовину поневоленого і тим самим визволення України є тільки проблемою часу.

Між американськими промовцями на бенкеті був теж сенатор Айвес з Ню Йорку, який ґратулював Українському Народному Союзові за його величезну працю, виконану впродовж 60 років для добра З'єдинених Держав та для визволення України.

Едвард О'Коннор, колишній комішенер Д.П. і тепер зв'язаний з конґресовою комісією Керстена для розслідження большевицьких завоювань, був одним з перших промовців на конвенційному бенкеті УНСоюзу. М-р О'Коннор — відомий приятель українців та їхніх змагань. Свою промову він зачав українським зверненням: „Пані і панове" та, перевівши низку порівнянь між американськими і українськими визвольними змаганнями, закінчив її теж словами українського національного гимну: „Ще не вмерла Україна!"

Мр. В. Роджерс, діючий заступник генерального прокуратора З'єдинених Держав, подібно, як і м-р О'Коннор, зачав свою промову українською фразою „Пані і Панове", та говорив про заходи уряду забезпечити країну від п'ятиколонної комуністичної загрози знутра. Сенатор Новленд зліва і голова УНСоюзу п. Д. Галичин справа уважно прислухаються твердженням цього високого представника уряду.

XXIII. КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ФОТОГРАФІЇ

Конґресмен МекКормик з Массачусетс промовляв під час одної із конвенційних сесій, високо оцінюючи українські жертви в боротьбі проти комунізму і російського імперіялізму та стверджуючи, що з цього повинні брати собі приклад всі інші країни вільного світу з Америкою на чолі. Біля конґресмена МекКормика сидять за президіяльним столом (від ліва) д-р Ґалан, заст. голови конвенції, голова конвенції адв. М. Пізнак, стоїть за столом п. М. Давискиба, головний радний УНСоюзу з Масачусетс, а справа сидить п-ні П. Ґіббайло-Ґіббонс, секретарка конвенції.

Сен. П. Г. Доґлес з Ілиной розвеселив усіх своїм жартом на початку своєї промови на конвенційному бенкеті УНСоюзу. Опісля він говорив про недоцінювання вільним світом важливости українського союзника в боротьбі проти большевизму та російського імперіялізму і закликав до скерування американської політики в користь визволення українського народу.

Сен. Ферґусон з Мішіґен говорив про „чудо", якого довершили зорганізовані в Українському Народному Союзі українці в обставинах американської волі, вважаючи це за „доказ" того, що могла б зробити та який вклад у вселюдську скарбницю могла б дати українська нація в подібних умовах. Сенатор висловив свою впевненість, що вже недалекий той час, коли й ті українці, що тепер в неволі за залізною заслоною, з'єднаються з нами в одній великій сім'ї вільних і незалежних народів.

Конґресмен Керстен тількищо скінчив свою промову, в якій домагався зірвання дипломатичних взаємин з Совєтським Союзом та „активної визвольної політики" ЗДА у відношенні до України й інших поневолених народів. Йому дякує за виступ голова конвенції, адв. М. Пізнак, що разом з п. Й. Лисогором, попереднім заст. голови УНСоюзу, напереміну представляли гостей на бенкеті. Посередині сидить задумано п. Григорій Герман, головний секретар УНСоюзу, що був товстмастром бенкету. З боків сидять: сен. Новленд (зліва) і голова УНСоюзу п. Д. Галичин (справа).

Цими фотографіями далеко не вичерпано всіх виступів на конвенції, між якими треба окремо згадати виступ Джозефа Мартіна, спікера Палати Репрезентантів, який виголосив довшу промову із впевненням, що волі не можна перемогти на довшу мету та що воля українського народу раніше або пізніше, але напевно переможе. Конвенції був прислав свого привітального листа президент Двайт Д. Айзенгавер.

Л. Івченко

МОЯ ПЕРША КОНВЕНЦІЯ УНСОЮЗУ

Через те, що саме в неділю 30 травня я мала бути на програмі „Вечора розваги" Народного Дому в Ню Йорку, я пропустила найбільш цікавий момент конвенції — прелімінарні переговори і зустрічі, договорення і обіцянки, — з яких більшість, здасться, полетіла в повітря вже на правиборах. Неділя була також і днем зустрічі старої ґвардії Союзу і перегляду її сил: хто ще залишився і стоїть на варті. А вони стоять на варті твердо, хоч часом і оглядаються тривожно — чи буде кому їх заступити. В заступники, вони, цілком природньо і нормально, хотіли б мати своїх дітей. Щодо їх ставлення до новоприбулих, то можна було відчути подвійне ставлення: з одного боку їм би й хотілося мати більше новоприбулих на активній роботі в Союзі, а з другого боку, вони побоюються політикування, що проявляється в їхній реакції під час дискусії на всякого року загальні неділові вступи до різних завваг.

Тут роджена молодь.

Тут роджену молодь законтивізувала на цю конвенцію чутка, що „новоприбулі хочуть перебрати Союз". Хто пустив цю чутку — невідомо, але вона мала ті добрі наслідки, що молодь рухнулася на конвенцію і представляла собою міцну і тверду групу. Якщо їх інтерес не закінчиться на конвенції, а приведе до того, що вони втягатимуть до Союзу своїх друзів і заасекурують там своїх дітей, тоді ця конвенція матиме величезне значення для майбутнього Союзу. Поскільки ця „молодь" — в діяпазоні від 20 до 45 років — є ділові американці, що добре знають ціну грошам і важливість доброго господарювання в Союзі — то можна сподіватися, що наступних 4 роки будуть роками пожвавленого впису до Союзу в молодечий і діточий департаменти.

Новоприбулі.

Новоприбулі були поділені між собою і тому їх вплив був малий, хоч на першу конвенцію по закінченню приїзду Ді-Пі з Европи в Америку — новоприбулі показали велику групу десь в 60 делеґатів. Але на ці 60 делеґатів кандидувало на радних яких 7 новоприбулих — що, безперечно, розбило голоси. Треба одверто сказати, що коли б не заклик п. Галичина до конвенції про те, що треба дати місце новоприбулим, які поповнюють Союз новими членами, то новоприбулі навряд чи мали б і того одного радного, якого тепер мають в особі д-ра Я. Падоха.

Виглядали ми всі, новоприбулі, трохи розгублено і приголомшено. Вся процедура виборів, виступи, гарячі дебати, що часом переходили в гомін всієї залі — все це було нове і незвичайне. Сама система виборів-правиборів, де фактично тільки висувають кандидатів — і потім самі офіційні вибори на бальотах — все це було дивне і незнайоме. Спеціально для мене, що під [illegible] діставала один тільки бюлетень з усіма кандидатами — не більше і не менше — і мусіла потім просто вкинути цей бюлетень в урну — це вільний доступ всіх до всього ж був захоплюючий і я кинулася в гру і грала до кінця, хоч і не бачила шансів на виграну, бо не мала за собою жадної групи. Але такі вибори добрі тим, що дають змогу людині пізнати свою особисту вартість серед громади і, діставши 177 голосів — я знаю тепер, що хтось десь стежить за моєю діяльністю і оцінює її.

Хто читає „Свободу"?

При цьому можна було вивчити, хто саме уважно і розважно читає „Свободу" — найбільше це старі члени Союзу, ті лемки і галичани, що вже не люблять слухати багато патріотичних галасливих промов просто через те, що ці речі для них давно вже стали не тільки самозрозумілими, але й лягли так міцно в основу їх діяльности і життя, що вони вже не потребують багато над цим розводитись, а хочуть почути реальні пропозиції: що саме треба зробити, щоб вийшло на краще для української справи. Вони підходили до мене і згадували статті, що я писала десь 3—4 роки тому, чи хотіли знати, чим кінчається моя п'єса, уривок з якої друкувався в „Свободі". Вони питали, що робиться для збереження української мови серед дітей новоприбулих — і з гордістю говорили, що їх унуки вміють говорити по українськи і з жалем питали, чому часом діти новоприбулих вже говорять по англійськи, коли граються між собою. Вони знають на пам'ять кількість членів по різних департаментах і є тою невеличкою групою, що вивчає звіти екзекутиви в „Свободі". Словом на мою думку, стара союзова ґвардія є тою групою членів, на яку варто орієнтуватися в підході до союзових справ і молоді і новоприбулим. Бо може бути небезпека, що молодь підійде до Союзу надто по-бизнесовому, а новоприбулі можуть втягнути туди занадто багато політики.

Заля гуде.

Але були дві сесії, коли і ця стара ґвардія дала собі волю і гула та тупала, як і скільки хотіла. Це було, коли справа заходила про гроші — дієти делеґатам і платня головним урядникам — президентові, секретареві і касирові, дивіденди.

У мене було враження, що і заля і п. Слободян грають добре знайому і улюблену гру, вірніше, з захватом виконують традицію установлений ритуал доброго торгу. За цим ритуалом, Р. Слободян кричав на залю, а заля на нього, закликав щадити Союз, звертався до розуму і серця, — зі сльозами на очах вказував, що це ж не його гроші — але ввесь час торгувався за кожний цент. Коли нарешті торг закінчився десь посередині — як і треба було сподіватись — і делеґати і Р. Слободян були втомлені, але задоволені собою і тим, що традицію дотримано.

Правибори.

І саме після цієї бурхливої сесії було роздано перші порожні бальоти на правибори де кожний мусів написати якогось кандидата на всі пости.

Мушу признатись, що перших три хвилини я дивилася на порожній бальот — і крім кількох безконкуренційних імен, не могла згадати, кого ж я мала на думці іменувати. Отут і приходять в поміч летючки і картки з іменами і фотами кандидатів, що їх самі кандидати та їх прихильники розкладали по стільцях на залі ще зранку. Більшість заготувала такі картки здому, друковані в справжній друкарні, з описом заслуг в Союзі і доброго характеру кандидата. Після першої сесії стали з'являтися загальні листи кандидатів тої чи іншої групи, накручені нашвидку на міміографі, що його привіз один передбачливий чоловік.

З свого місця в президії я могла бачити, як одні змітали всі папери з стільця на підлогу, а інші старанно ховали їх до кишень. Моя передвиборча кампанія складалася з одної моєї приятельки, що старанно крутила летючку з моїм іменем на міміографі. Летючка виходила невиразна і бліда, і то того ж її не вистачило навіть разкласти на всі стільці. Але ми нерушимо стояли до кінця, і я роздавала летючки сама, бо там не було мого фото і люди не всі знали, що Л. Івченко і я — це та сама особа. Кошти моєї це-

(Закінчення на стор. 5)

Сенатор Еверет Дірксен з Ілиной виступив на конвенції під час другого дня нарад. Він говорив про рішальне значення волі в житті людей і народів. „Воля — це наша збірна й індивідуальна відповідальність, не тільки воля наша власна, але й воля українського та всіх інших народів!" — твердив він. Після промови він щиро оплескував делеґацію з Ілиной, яка встала на його привітання. Біля сенатора від ліва (сидить) д-р В. Ґалан, заст. голови конвенції, і стоять п. Іван Дужанський з Шікаґо, приятель сенатора та п. Дмитро Галичин.

Після свого виступу сенатор Дірксен відфотографувався з делеґатами з його стейту. Біля нього (зліва) попередня головна радна УНСоюзу п-ні Васильовська.

...а перед своїм виступом сенатор Дірксен сидів на залі разом з делеґатами з звертався до п. Дужанського за виясненнями у ведених українською мовою нарадах.

Із делеґатами зі свого стейту (Мішіґен) фотографувався теж сенатор Ферґусон.

Конґресмен МекКормик в оточенні делеґатів з Масачусетс.

Група делеґатів з Конектикат.

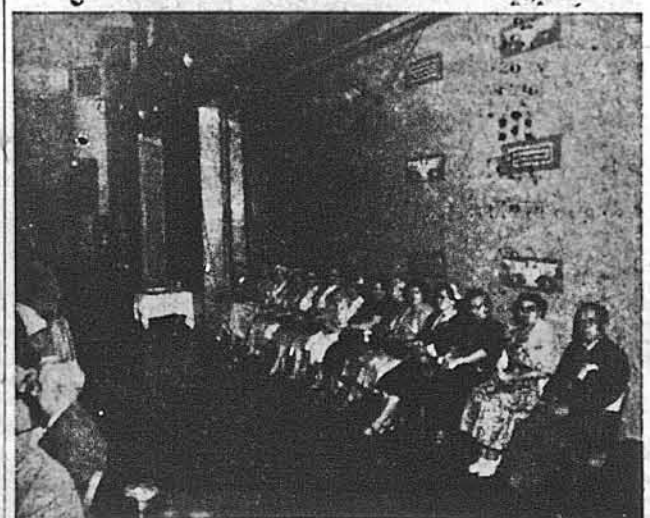
Перед конвенційним бенкетом, відбулось „коктейл-парті" в одному з приміщень готелю Статлер, де відбувалась конвенція і де був бенкет. В цьому „передприйнятті" взяли участь деякі американські гості, між ними конґресмени Фіґен (посередині), п-ні О'Коннор (біля нього справа), м-р О'Коннор (другий справа) в оточенні їхніх українських приятелів: — Й. Лисогора (перший справа), його дружини Марії (друга зліва) та інших.

Була влаштована з нагоди конвенції і виставка народного мистецтва, яку зорганізували на місці та якою завідували п-ні Ст. Галичин, п-ні Близнак (зліва) та п. Галина Слободян (справа), дочка головного касира УНСоюзу.

У вестибюлі біля залі конвенційних нарад в готелі Статлер був окремий станок з переважно англомовними виданнями УНСоюзу. Цими виданнями живо інтересувалися делеґати і гості, зокрема американці. Завідувала станком п-ні Квітка Стецюк (посередині), урядничка Адміністрації „Свободи", а в потребі їй допомагали інші пані, включно з дружиною голови УНСоюзу, п-нею Степанією Галичин (зліва) та п-нею Близнак (праворуч), що спільно вітають гостей.

Були на конвенції теж і гості. Тут група гостей, переважно родин делеґатів, сидить відділено, щоб не було будь-яких підозрінь під час голосування.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

50-літній Ювілей Відділу УНС.

Братство св. Володимира, від. 130 УНС, по бездоганній підготовці урочисто відсвяткувало 50-ліття свого існування в суботу, 8 травня 1954 р., в обох залях новонабутого Українського Народного Дому при співучасті членів Братства і досить численних гостей, між якими не бракувало і представників Головного Уряду. Голова УНС п. Дмитро Галичин з дружиною, його тодішній заступник Осип Лисогір з дружиною і д-р Мишуга, запрошені до Президії бенкету, зайняли місце при столі враз із Управою нашого Братства. На загальне бажання і за згодою Управи тостмастром бенкету назначено молодого талановитого члена, п. М. Кравчука.

По короткій привітальній промові нашого предсідника, п. Осипа Маркова, якою він відкрив це свято, п-ні Марта Кобрин-Кокольська відспівала Американський гимн, який всі присутні вислухали стоячи. Опісля провід свята перебрав тостмастер, який коротко привітав зібраних, обіцюючи їм уприємнити можливо якнайбільше цю урочистість.

По короткій промові і молитві о. М. Кулинича всі засіли до спільного стола.

Особливо численні делеґації від різних Товариств звеличали наше свято своєю присутністю. Український Конгресовий Комітет заступав проф. М. Чубатий, Об'єднаний Комітет — його голова П. Кучма і секретар В. Захарчук, Тов. Дністер — голова Малетич, від. 204 — голова П. Марко, Т-во Жіноча Поміч — п-ні Слободян, Т-во Українська Єдність — голова Хоміцький, Тов. Зоря — М. Ликтей, Українське Допомогове Тов-о Родичів — п-ні Скодзінська, Тов-о Просвіта — голова Дідух і п. Лакуста, Тов-о Перемишль — голова В. Жеребецький, М. Дутко і Я. Тарас, тов. Буковина — п. Паламарюк. При веселій гутірці за столом і не счулись, як скоро минула година за обідом, а що зараз по обіді - бенкеті мали початись танці в горішній залі, треба було поспішати.

Довголітній фін. секретар М. Коваль в коротких, ядерних словах представив присутнім історію нашого Братства, від першого дня його заснування аж по нинішній день, зазначуючи, що два члени першої Управи Братства з року 1904 живуть ще досьогодні, а то Яків Лошків — тодішній касир і його заступник Михайло Желем.

Відтак п-ні М. Кобрин-Кокольська, при акомпаніяменті панни Л. Вахнянин, відспівала три пісні, за які гості нагородили її щедро гучними оплесками. Опісля забрав слово голова УНС п. Д. Галичин і в короткій промові додавав заохоти присутнім до дальшої праці в організуванні і приєднуванні нових членів, щоби в році 50-х роковин Братство могло похвалитись новими 50 членами для УНС.

Теперішній фін. секретар Гр. Лучанко склав свій звіт. Це було цікаве зіставлення кількох найважливіших цифер за цілий протяг часу, від заснування Братства по нинішній день. Присутні довідались, що загальний касовий оборот Братства за тих 50 літ виносив величезну суму $567,445.21, що на допомогу хворим членам виплатило $18,875, на цілі харитативні $6,754.93, а на народні цілі $2,097.75. Закінчуючи свій звіт подав, що послідне замкнення балянсове виказує маєтковий стан В-тва на $12,248.58.

Свято закінчено відспіванням Національного Гимну.

Треба додати, що з нагоди нашого 50-ліття наспіли щирі братські привіти від п. М. Пізнака, від. Тов. Жидачів, від. 343 УНС, і від Тов. Воля, від 46 УНС.

Після офіціяльної частини свята всі гості подались на гору до залі танців, де весела і гучна забава протягнулась аж до пізної ночі.

Віче ДОБРУС-у і ОДУМ-у.

„Треба домовитися, бо нація повинна мати одну історію визвольної боротьби й одні традиції". — Така була мета віча, що його влаштували 22 травня в Ню Йорку ДОБРУС і ОДВУ на тему: „На ідеологічному фронті: хвильовізм, націоналізм і сучасні позиції укр. визвольного руху". Очевидно, тема ця є актуальною, бо залю в студії Авраменка було заповнено цілком.

Віче відкрив член Г. У. Добрусу п. Гудовський, який у короткому слові з'ясував мету віча і висловив побажання що-до напрямних у дискусії.

Потім на вищезазначену тему прочитав доповідь проф. П. Голубенко. Доповідь була добре опрацьована і дуже цікава і з численними цитатами, свіжими думками і висновками. Зокрема, говорячи про Хвильового, доповідач подав, як оцінювали діяльність Хвильового російські критики. Ми не беремося переказувати в короткому репортажі змісту 1½ год. доповіді і висловлюємо побажання, щоб її надрукувати в цілості. В дискусії виступили запрошені на віче ред. Дивнич і проф. Подоляк, які подали цікаві факти і думки про діячів укр. ренесансу 20-х років, а також заперечили твердження доповідача про націоналізм хвильового в ОУН-івському трактуванні цього поняття. У дискусії виступали ще такі панове: д-р Косаренко-Косаревич, Перейма, Шпитко, Кушніренко, Бобровський, Дубняк, Рожновський, Капуста, Смолянський, Удич, Чулаєвський і Калина. У дискусії багато говорили про Хвильового, якого його супротивники окреслювали, як перебіжчика, як нехристиянина і борця за комуністичну Україну, як ворога УНР і т. ін.

Погляди більшости присутніх на вічу можна звести до таких тез:

1) Святкуванням 300-ліття Переяславської угоди большевицька Москва має на меті ідейно розброїти український визвольний рух. Тому завданням української еміґрації є демаскування вихідних позицій московської пропаґанди.

2) Перед лицем цих завдань українська еміґрація повинна оздоровити внутрішній ідеологічний фронт, стан якого викликає тривогу.

3) Ми не виставляємо Хвильового за свого ідеолога і вважаємо розмови про хвильовізм, як окрему ідеологію, тенденційною вигадкою. М. Хвильового треба розглядати не окремо, а як невід'ємну частину, як одного з найзавзятіших борців доби ренесансу 20-х рр., де його діяльність була позитивною і незаперечно корисною для української визвольної боротьби.

4) Виступи проти Лавриненка-Дивнича за подібну „прокурорську сверблячку" вважаємо шкідливими для укр. справи.

5) У цьому році минуло 25 р. від заборони большевиками журналу „Літературний Ярмарок", що був останнім бастіоном Ваплітян. З нагоди цього сумного ювілею ми з повагою і признанням згадуємо Вапліте і схиляємо голови перед тими її членами, що загинули в боротьбі за українську справу.

У цілому віче пройшло культурно й було доцільним, як ще одна спроба взаємозрозуміння й оздоровлення нашого внутрішнього-національного життя.

Воррен, Огайо

Збори Відділу УКК.

В дні 15 травня 1954 відбулися у Воррен, О., в приміщенні YWCA загальні річні збори місцевого відділу УКК. Мимо тяжких льокальних умовин, відділ розвивається і скількість його членів подвоїлася, а великим його досягненням є те, що в його ряди дається втягнути на членів не лишень новоприбулих іміґрантів, але і старшу ґенерацію, а навіть тут роджених американців українського походження.

На зборах одночасно вибрано нову управу в такому складі: адвокат Тарас Іванчак — голова; Ів. Кравець — 1 містоголова; Н. Коваль — 2 містоголова; мґр. М. Жмуркевич — секретар; М. Чепак — організаційний референт; С. Гуліч — скарбник. До контрольної комісії обрані: М. Терлецький, Д. Макух, М. Піпа.

Новообраний голова адвокат Іванчак це американець — тут роджений — українського походження. Батьки його свідомі українці, які гордяться своїм походженням, і не дивно, що свого сина Тараса, по скінченні студій, післали спеціяльно до Канади для вивчення української мови і української культури та для вщеплення в його серце гордости на своє походження.

Віримо, що й адвокат Іванчак не пожаліє своєї праці, щоб поставити місцевий відділ на відповідному поземі.

Л. Ш.

З ГОЛОСІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

ЮВІЛЕЙ СОЮЗУ

„Українське Слово", тижневик у Парижі, ч. 655 з 30 травня ц. р. приносить під повищим заголовком велику передову статтю, присвячену 60-літтю Українського Народного Союзу та його органові „Свободі". Стаття вдержана в дуже теплому дусі стверджує на вступі, що хоч УНСоюз має найбільше число зорганізованих членів з усіх українських світських організацій, існуючих у вільному світі, і найбільший маєток, проте ще важнішою річчю є те, що він має — душу.

Український Народний Союз від 1894 року виказує, що душа в ньому є. Між численною вже на той час українською еміґрацією в ЗДА знайшлась людина, що вклала свою душу як в газету „Свобода", так і в Український Народний Союз. Цією людиною був Всч. о. Григорій Грушка. Подив мусить викликати той факт, що від заснування Союзу, аж по нинішній день завжди знаходились такі люди в проводі його, які не тільки віддавали всі свої сили, але кожний в свою працю ще й вкладав свою душу в користь організації. Історія української еміґрації в ЗДА, це історія Українського Народного Союзу. Як багато в тій історії подібного до історії відродження українського народу! Скільки важких не хвилин, не місяців, а років довелося прожити нашому еміґрантові, скільки зусиль і завзяття треба було виявити на кожному кроці, щоб не заломитись, щоб видержати, щоб врешті перемогти...

Стаття висловлює подив для тих найбідніших людей, які примандрували в ЗДА з „старого краю", здебільша селян, робітників і людей без високої освіти, які опинившись там, не тільки не втратили зв'язку з рідним краєм, не тільки його не забули, не втопились в чужому морі, а навпаки, виказали стільки любови, стільки завзяття й жертвенности для України, що далеко випередили неодного статечного українського патріота, що крім, гучних слів для України нічого більше не мав і не дав.

Стаття цитує різні вийнятки із „Свободи" з різних давніх років на доказ її соборницької позиції і пригадує різні події з історії Українського Народного Союзу, чи пак американсько-української громади в користь державницької ідеї України.

„Тільки свободи прагне наш нарід, а маючи її, він має одночасно стільки сили в своїй душі, що й з нічого потрапить створити незнищимі цінності" — закінчується та гарна стаття, натякаючи на умовини американської волі, в яких жили і живуть ті американські українці, що створили Український Народний Союз і „Свободу".

ВАЖЛИВІСТЬ МІЖЕТНІЧНІХ ТОВАРИСТВ

Для нового поселення у Канаді — чи то він походить з островів В. Британії чи з країв европейського континенту — буде дуже корисно стати членом якогось клюбу чи товариства з мішаним членством. До такого висновку прийшла Флоренс Шіл, репортерка щоденника „Глоб енд Мейл" у Торонті після своїх відвідин в одному з таких міжетнічних товариств у цьому місті.

Вона запримітила, що деякі нові поселенці ставляться критично до канадійців та канадійського способу життя тому, що вони не є такі заможні як канадійці, з якими їм довелося зустрінутися. Тому вони намагалися показати, які вони були заможні перед своїм прибуттям до Канади і при тому вони допускалися помилки виказування свого колишнього багатства в той спосіб, що критикували Канаду.

З черги Флоренс Шіл ствердила, що новоканадійцям не легко приходиться нав'язувати приязні відносини з канадійцями шляхом принагідних зустрічей. Одначе зустрічаючися часто в клюбах чи товариствах, новоканадійці і канадійці швидко стають приятелями, бо звичайно канадійці приймають новоканадійця в свій гурт на основі його особистих прикмет. Очевидно, спроможність розмовляти по-англійськи була в таких випадках важливим допоміжним чинником, але з другого боку не слід забувати ще інший факт: деякі новоканадійці, які прибули до Канади з Англії, ствердили, що не дивлячись на їхнє знання англійської мови, їх не надто швидко включали канадійці до свого гурту. Тих „золотих можливостей", про які британцям стільки нарозповідано, вони в Канаді не знайшли.

В свою чергу европейці падали деколи жертвою своїх власних чуттів. Нераз вони попадали в депресію, нагло позбувшися почуття страху і турбот, коли переїхали на постійне життя до Канади. Деякі нові поселенці попадали в депресію внаслідок зміни оточення. Флоренс Шіл з притиском стверджує, що новоканадійці, використовуючи міжетнічні товариства для встановлення товариських зв'язків, могли б запобігти таким психічним заломанням.

„Канадійська Сцена"

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

Помер голова Паризького Бльоку, Е. П. Ґеґечкорі

У четвер минулого тижня на 74-му році життя помер в Парижі Євген П. Ґеґечкорі, один із найстаріших і найчільніших грузинських діячів, що від 1921 року перебував на еміґрації. Колишній соціял-демократ, Е. П. Ґеґечкорі був в рр. 1908-1912 членом російської державної Думи, а в листопаді 1917 р. став головою Закавказького Комісаріяту — тимчасового уряду для Грузії, Вірменії і Азербайджану. У березні 1918 р. ці три держави проголосили спільну Закавказьку Федеративну Демократичну Республіку, але вона незабаром розпалась і 26 травня 1918 р. Грузія проголосила свою державну незалежність. Ной Жорданія став президентом, а Ґеґечкорі — першим міністром зовнішніх справ Грузинської Республіки. У травні 1920 р. „визнали" її московські большевики, а 27 січня 1921 р. визнала Найвища Рада в Парижі. Коли в березні 1921 року Москва знову напала на Грузію і окупувала її, грузинський уряд, а з ним і Ґеґечкорі, перейшов на еміґрацію. Аж до смерти президента Ноя Жарданії Ґеґечкорі був його найближчим співробітником і приятелем, а офіційно — міністром зовнішніх справ грузинського уряду на еміґрації. Після смерти Жорданії (11 січня 1953 р.) Е. Ґеґечкорі став головою Грузинської Національної Ради, фактично головою грузинської еміґрації.

Для українців — в особі Е. П. Ґеґечкорі зійшов у могилу один з найстарших і найцінніших приятелів і союзників України і її державницьких змагань. Е. Ґеґечкорі був у Києві в 1918 р. на Конґресі Національностей і завжди стояв на становищі, що Україна і Грузія — це ті дві найперші країни, які повинні визволитись з-під російської окупації. І тому на еміґрації Ґеґечкорі був увесь час в тісному контакті з діячами українського Державного Центру. Він був одним із найбільш заслужених творців і головою т. зв. Паризького Бльоку, що об'єднує більшість державних і національних центрів на еміґрації — народів Сходу Европи. Українська громада щиро співчуває братній грузинській громаді з приводу великої втрати, що її зазнала Грузія зі смертю Євгена Ґеґечкорі. Як довідуємось, през. д-р Ст. Витвицький і голова Виконного Органу УНР С. Созонтів висловили вдові Покійного і репрезентантові грузинів у Франції п. Цінцадзе своє глибоке співчуття.

Голова Американського Комітету для Визволення від Большевизму, адм. Стівенс, вислав депешу Вдові і окрему депешу п. Цінцадзе, в якій з найбільшою пошаною висловився про пок. Е. П. Ґеґечкорі, як невтомного борця проти большевицької тиранії і в обороні ідеалів свободи.

П'ятирічний український хлопчина врятував півторарічного брата

Недавно часописи принесли вістку про те, як український п'ятирічний хлопчик Мирон Пирнюк врятував свого брата з дерев'яного будинку, в якому вибухла пожежа. Сталося це в місцевості Сі Брайт в стейті Ню Джерзі. Мирон бавився на подвір'ї, коли власниця дому побачила вогонь. Мирон не розгубився, а побіг на другий поверх і з кімнати, де вже було повно диму, виніс свого брата на подвір'я. Незабаром весь будинок був охоплений полум'ям. Родина Пирнюків прибула з Европи до ЗДА два місяці тому.

МОЯ ПЕРША КОНВЕНЦІЯ УНСОЮЗУ

(Закінчення зі стор. 4-ої)

редвиборчої кампанії — $1.71 [illegible] пір.

Характер конвенції міняється.

Порівнюючи те, що мені оповідали делеґати про минулі конвенції, з тим, що було на 23-тій, можна твердити, що характер конвенції міняється. Менше можливостей для окремої особи апелювати до конвенції безпосередньо своїми заслугами, а більше впливів різних груп, що в різні дні конвенції розпадались, перешиковувались і домовлялись про підтримку чи навпаки — про викреслення того чи іншого кандидата. Особиста аґітація діяла подвійно — одні аґітували за свого кандидата, інші — проти конкурента. Між іншим, жінки виявилися кращими аґітаторами проти, ніж аґітаторами за. Але наступні конвенції будуть іти незалежно від особистих аґітацій чи пропаґанд, а згідно з рішеннями більших груп, що скомбінують свої сили знову.

Жінки виграли.

З усього висліду виборів зараз можна сказати тільки одне: жінки виграли. До цього часу в складі радних було, звичайно, дві жінки, хоч статут не обмежує кількости жінок, але ставить умовою, що їх буде не менше. двох. Тепер в радних буде три жінки. Перед в голосах вела Анна Чопик, адвокатка з Массачусетс. За нею йшла п. Демидчук, що сповнила своє довголітнє бажання почати працю в Головному Уряді УНСоюзу, а далі п. Штогрин, що вже є радною кілька каденцій.

Канада має тільки одного представника — інж. Косара — контролера. Наскільки канадська група була добре зорганізована і мала своїх прихильників та однодумців в деяких стейтових впливових групах — то таку прогру мабуть доводиться приписати якимось невдалим передвиборчим комбінаціям. З нових контролерів увійшли В. Ґалан, П. Кучма і І. Іванчук.

Сенатори і конґресмени.

Кількість сенаторів і конґресменів, що приходили привітати конвенцію, переважає всі інші конвенції, як признавали найстарші союзові ветерани з-поміж делеґатів. Найбільш важливими виступами були промова сенатора Новленда - лідера більшости в Сенаті, і спікера Палати Репрезентантів — конґресмена Мартіна. З офіційних представників був заступник генерального прокурора, а з найбільш милих і приємних для мого серця — була елеґантна і щира промова п. Перли Мести про враження з України. Її вступні слова: „Я була в чудозому місті Києві" — різнули мене по серцю і гостро нагадали красу прекрасної і гордої столиці України.

Те, що всі ці політики і державні діячі знайшли час прийти на конвенцію, показує значення і вагу Союзу, а також і добру підготовку екзекутиви Союзу, що перенесла конвенцію до Вашинґтону.

Хоч конвенція багатьох стомила і виснажила і хоч я була прив'язана до президійного стола і не могла навіть оглянути добре Вашинґтон, де я маю незабаром жити — але вона була цікава: жвава, розумна й показна — і варто було на ній побувати.

Вшанування 30-літної видавничої діяльности Івана Тиктора

Дня 30-го квітня 1954 р. ввечері в місцевій Читальні Просвіти у Вінніпеґу відбулася зустріч українського громадянства з видавцем Ів. Тиктором, з нагоди його 30-літньої видавничої діяльности в Україні й в Канаді.

Підготовою занявся Громадський Комітет під патронатом УВАН і НТШ. Представники понад 30 українських організацій та установ зложили привіти Ювілятові та його дружині Марії. Вони обоє сиділи на почеснім місці при головнім столі, в товаристві представників головних організацій.

Предсідником був проф. Яр. Рудницький. Від імені УВАН проф. П. Юзик вручив Ювілятові Грамоту Признання за його довголітню працю друкованим словом для розвитку української культури і в інтересах української визвольної справи.

Імпреза почалась молитвою й привітом о. прадата В. Кушніра. Після перекуски проф. Яр. Рудницький розказав про 30-літню видавничу діяльність п. Тиктора. Опісля зложили привіти відпоручники від своїх організацій та установ: від президії КУК і „Нового Шляху" ред. М. Погорецький, президії ВУК д-р Михайлівський, Комітету Українок Канади — пані М. Дима, місцевого Відділу КУК — Ів. Кирилюк, СГД — Ол. Малофій, Читальні Просвіти — П. Теслюк, Народного Дому — Ів. Трач, Інституту Просвіти — п. Вашук, кооперативи „Зоря" — п. Качор, Католицького Клюбу — Ів. Троняк, 4-тої Станиці СУВВ д-р Ст. Навроцький, УСГ — д-р Ю. Дякунчак, б. вояків І. Дивізії УНА — п. Данків, Карпатських Січовиків — Ю. Гвоздулич, Укр. Січ. Стрільців — Дм. Микитюк, УНО — М. Селешко, катедри св. Володимира і Ольги — Ів. Кравчук, Ліґи Католицьких Жінок — М. Беднарська, жін. Т-ва ім. Л. Українки — пані Т. Шкреметка, Євангельської Громади — проповідник Ковалевич, „Взаїмна Поміч" — Ор. Бабинець, ОДУМ — п. Лобода, СУЖЕРО — Н. Вілозор, Господарської Політехніки — доц. М. Боровський, ОУК — пані Дякунчак, від місцевого Відділу Комітету Українок Канади — пані М. Вояніська, а від Пласту — станич. Сенчук. Крім того, письмові привіти наспіли від численних установ та осіб з усіх країн вільного світу.

У своїй подяці видавець І. Тиктор зазначив, що напрямною в його видавничій праці завжди було і є „друкованим словом до визволення". Він закликав українське громадянство дальше підтримувати рідне друковане слово — видавництва газет і книжок.

Багато присутніх стало членами Клюбу Приятелів Української Книжки, що ним керує Ювілят, а теж замовили його видання „Велика Історія України", „Історія Українського Війська" та „Історія Української Культури", які приготовляються до друку.

Я.Р.

Діти з Садку ЗУАДК — „почесні гості" в домі Ґімбелса

Филаделфія. — У понеділок 24 травня троє дітей з Дитячого Садку ЗУАДК були запрошені як почесні гості на велику дитячу забаву, що її влаштувала одна з найбільших у світі торговельних фірм, департаментова крамниця Брати Ґімбелс у Филаделфії. У забаві взяло участь понад 5,000 дітей різних рас і віровизнань. Але тільки 13 з них було почесними гістьми — і всі вони діти новоприбулих, колишні ДП. Було між ними й троє українських дітей: Любов Капій, Галина Куряча і Микола Ящук, усі по 5 рокі. Вони носили відзнаки ЗУАДК-ту і були предметом зацікавлення присутніх високих представників міської і стейтової влади. Їх надзвичайно гарна поведінка викликала загальне признання їм і їхнім батькам. Світлини цих дітей появились в усіх великих филаделфійських часописах. Продовжуючи свою діяльність в ділянці опіки над наймолодшим поколінням, Відділ ЗУАДК у Филаделфії влаштовує у власному приміщенні при 866 — 7 Вулиці в найближчу суботу 29 травня ц.р. Свято Матері. Іде жвава підготова до літньої дитячої оселі.

Ґрупа Мих. Гетьмана перемогла на З'їзді Гетьманців в Торонті

На з'їзді гетьманців в Торонті, що відбувся 22 травня ц. р. група Михайла Гетьмана перемогла групу Володимира Босого, що був начальним редактором „Українського Робітника". Гетьман редаґує часопис „Наша Держава". З'їзд, як повідомляє „Наша Держава", відкрив представник суду в присутності ставник суду в присутносі адвокатів обидвох сторін. Після відкриття приступлено до номінування кандидатів на голову, пізніше на двох заступників голови, писаря і скарбника. Головою організації вибрано Гр. Стадника, заступниками — М. Базілевського і Й. Печенюка, Д. Біласа — писарем, а А. Возняка скарбником.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, відд. 36, повідомляє своїх членкинь, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в суботу, 19. червня, в год. 5:30, в церковній залі, 305 Гудсон Еве. Просимо численно прийти, делеґатка звітуватиме з 23. конвенції з Вашинґтону. Напоминається вирівняти довги, щоб не наражуватись на суспенду. — Е. Ґеруля, предс.; М. Шварц, кас.; С. Гунька, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 252, відбудуться в неділю, 20. червня, о год. 12-ій в полудне, в залі при 2250 В. Кортез. Проситься членів прийти. Буде звіт делеґата з 23-ої конвенції УНС та роздасться дивиденду. — Маґас, предс.; Когут, секр.

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ брата Миколая ДІДУХА, сина Танаска родом з Русова пов. Снятин. Приїхав до Канади 1921 року. Хто знав би про нього або він сам, прошу ласкаво зголоситися на адресу:
K. DIDUCH
27 Meyers Avenue
Hicksville, L. I., N. Y.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Иосафата, відд. 217, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. червня, о год. 2. попол., в церковній залі. Проситься прийти, є важні справи до полагодження, хто не буде, підлягає карі після ухвали. — В. Колоданський, предс.; І. Іванів, фін. секр.; В. Гречух, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відд. 397 повідомляє своїх членів, що побір складок буде в суботу, 19. червня, від год. 7-8 веч. і в неділю, 20-го, від 12-2 попо. В неділю буде звіт делеґатів з конвенції УНС. Просимо членів прийти на збори. — Л. Субтельний, предс.; О. Штогрин, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Т-во ім. А. Бончевського, відд. 10, повідомляє всіх членів і членниць, що збори відбудуться в неділю 20. червня, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній залі. Буде роздача чеків дивиденди, звіт делеґата з 23. конвенції. Проситься вирівняти свої залеглости, щоб не наражуватись на суспенду. — М. Хома, предс.; В. Глива, секр.

ПОЙҐСТАВН, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, відд. 110, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться 20. червня в церковній залі, 526 Вест Расн Еве, зараз по великій Сл. Божій, 12:15 P.M. Проситься всіх членів прибути на збори і забрати свої чеки дивиденди. — М. Терлецький, предс.; І. Кравець, секр.-кас.

ГУДСОН, Н. Й. — Бр. св. Иосафата, відд. 477, повідомляє всіх членниць і членів, що збори відбудуться в неділю, 20. червня, зараз по Сл. Божій, в церковній залі, 29 Савт 2-га вул. Буде звіт нашого делеґата з 23. конвенції УНС і багато інших справ до ухвалення. — Л. Годованський, предс.; М. Драгущак, секр.; М. Кіцак, кас.

Посмертна Згадка

ВОЛОДИМИР ГРАБОВСЬКИЙ, член 204 відд. УНСоюзу в Ню Йорку, помер 13-го червня 1954, проживши 27 років життя. Оставив в смутку батька Степана, матір Марію, двох братів Богдана і Дмитра. Похорон відбудеться в середу, 16-го червня, о год. 10-ій рано, з погребового заведення П. Яреми до церкви св. Володимира при 14-ій вул., відтак на цвинтар в Стейплетон, С. Ай. Проситься членів 204 відділу, вільних від праці, взяти численну участь в похороні, як рівнож Приятелів по зброї з якими Покійний боровся за волю Американської землі. — В. Н. П.!
В. Гасій, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка, відд. 84, повідомляє всіх членів, місцевих і позамісцевих, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 20. червня, о год. 4. попол., в залі У.Н.Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест. Проситься всіх прибути і поплатити свої місячні вкладки, вислухати звіту делеґата з 23. конвенції УНС і забрати чеки дивиденди та справа запомоги для хворих членів. — О. Кухн, предс.; М. Сендзік, кас.; П. Дудко, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, відд. 125, повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20. червня, о год. 1. попол., в „Союзовім Домі" при 845 N. Western Ave. Крім звітів делеґатів на конвенцію, будуть піврічні звіти відділу. Управнених членів до дивіденди проситься голоситись по чеки на зборах. — Уряд.

ГАРТФОРД, КОНН. — Місячні збори відділу 277 відбудуться в суботу, 19. червня, о год. 8. веч., в клюбі на Whitmore St. В програмі роздача дивіденд, звіт делеґатів з конвенції і справа пікніку. Проситься членів вирівняти задавнені вкладки. — В. Дерлиця, предс.; Е. Гомотюк, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, відд. 147, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20. червня, в парафіяльній залі, 203 Фронт Ст., о 1-ій год. попол. Проситься членів прийти, буде звіт уряду і контролерів за 6 місяців, звіт делеґатів з конвенції УНС, роздача чеків дивиденди. Довгуючих проситься вирівняти свої вкладки. — І. Зазворський, предс.; Н. Бленкий, кас.; І. Федорак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во Преч. Д. Марії відд. 112 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го червня в церк. залі св. Петра і Павла по 3-ій і 4-ій Службі Божій. Проситься всіх прийти буде звіт делеґатів з 23-ої Конвенції УНСоюзу М. Пасик і Г. Проців. — М. Купер, секр.; Є. Лялік, предс.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Піврічні збори В-ва св. о. Николая відд. 5, відбудуться в суботу, 19-го червня, о год. 7:30 ввечір, в залі У. Д. Гор. Клюбу, 25-06 — 31st Street. Просимо всіх своїх членів і членниць прийти на збори є дуже важні справи до рішення. Буде звіт делеґатів з 23. Конвенції УНСоюзу, роздача чеків дивиденд та справа пікніку. Тому уряд просить конечно всіх членів і членниць явитися на збори, а довгуючих членів вирівняти свої вкладки. — М. Ливицький, предс.; Гр. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

МИННЕАПОЛІС, МІНН. — Т-во Запорозька Січ відд. 385, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20-го червня, о 2-ій год. ... в церковній залі, 519 Univer... N.E. Буде звіт делеґатів з конвенції, роздача дивіденд і другі важні справи. — П. Федорців, предс.; И. Греськів, фін. секр.; И. Ковалів, кас.

ПАЛЬМЕРТОН, ПА. — Б-во св. о. Николая відд. 369, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в суботу, 19-го червня, о год. 6-ій веч, в церковній залі. Проситься всіх членів прибути на збори. Буде звіт делеґатів з 23. Конвенції та контрольної комісії за перший півpік. — Уряд.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, відділ 271, відбудуться в неділю, 20-го червня, о год. 2-ій попол., в залі на Лакавана Евню. Проситься всіх членів явитися, є дуже важливі справи до полагодження, звіт делеґата з 23. Конвенції УНС, як також роздача дивіденди. — І. Чопко, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАН. — Б-во св. Володимира відд. 323, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20-го червня, в Домі Б-ва св. Володимира, 10 North Ferree, о 1-ій год. попол. Проситься всіх членів прибути будуть важні справи до полагодження та звіт делеґата з Конвенції. — Т. Боруцкі, предс.; В. Феден, кас.; Д. Яремко, секр.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

СТ. ЛЮЇС, МО. — Піврічні збори Т-ва св. Володимира відділ 179, відбудуться в неділю, 20-го червня, о год. 2-ій попол., в У.Н.Домі, 2838 Маґнолія вул. Проситься членів, місцевих і позамісцевих прийти і вирівняти свої залеглости. Буде кілька важних справ до полагодження та звіти делеґатів з Конвенції УНСоюзу. — М. Дмитришин, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя відд. 270, відбудуться в неділю, 20-го червня, о год. 3-ій попол., в УНДомі. Проситься членів виповнити свої залеглі місячні вкладки до Бравства, до виповнення фінансових книжок для піврічної контрольної комісії. — Т. Гільпредс.; М. Баран, фін. секр.-кас.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Т-ва Запорозька Січ відділ 347, відбудуться в неділю, 20-го червня, о год. 2-ій попол. Проситься всіх членів прийти є важні справи до полагодження. Контроля здасть звіт за 6 місяців та буде звіт з Конвенції. — С. Патен, предс.; С. Чопик, кас.; Гр. Тимчій, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Николая, відд. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го червня, в церковній залі при Фільмор і Онейда вул., зараз по спів. Сл. Божій. Урядники полагоджують також справи і в четверту неділю в згаданім часі і залі. Проситься усіх членів прийти і вплачувати свої вкладки і делеґати звітуватимуть з 23. Конвенції. Суспендовані члени, що заплатять будуть приняті нанново. Просимо зголошувати своїх знайомих в члени УНСоюзу. — І. Була, голова; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла, відділ 296, повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го червня, о год. 2:30 попол., в УНДомі, 1400 — 4th Ave. Проситься членів прийти на час. Буде звіт делеґатів із 23. Конвенції УНСоюзу та роздача дивиденди та інші справи є до полагодження. — Є. Деркоч, предс.; М. Земледух, секр.

Ділимося сумною вісткою, що наша Найдорожча Мама та Бабуня
блаженної пам'яті
Володимира з Котисів МЕНЦІНСЬКА
дружина о. Юрія, бувшого пароха Карликова, відтак Ванева, упокоїлася в Бозі дня 31-го травня 1954 р. на 63 р. життя в Польщі — Сх. Поморя.
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
відправиться
ДНЯ 19-го ЧЕРВНЯ 1954 Р.,
год. 9. в церкві св. Юрія вул. 7-ма в Ню Йорку,
про що повідомляють горем прибиті
Орест і Святослава МЕНЦІНСЬКІ з сином
Олександра і Корнель БОРОДАЙКИ з дітьми
та Іванна МЕНЦІНСЬКА

ТАРЗАН, ч. 3292. Лестощі

RECALLING TOMOS' ADVICE TO BEFRIEND THE APE-MAN, EROT TOOK HIS STAND IN THE CORRIDOR NEAR NEMONE'S DOOR TO AWAIT TARZAN, NOW WITH THE QUEEN.

MEANWHILE--"TARZAN AND GEMNON SHALL BE YOUR HOSTS, VOLTHAR," NEMONE ANNOUNCED GRACIOUSLY. "AN ESCORT SHALL RETURN YOU TO CATHNE TOMORROW!"

AS TARZAN AND HIS COMPANIONS LEFT NEMONE'S PRESENCE, EROT STEPPED FORWARD. "THAT WAS A NOBLE THING YOU DID IN THE LION PIT, TARZAN," HE SAID INGRATIATINGLY. "I CONGRATULATE YOU ON WINNING OUR GRACIOUS QUEEN'S CONFIDENCE."

Пригадуючи собі Томосову пораду стати приятелем мавполюдини, Ерот спинився в коридорі недалеко дверей Немони, щоб очікувати на Тарзана, який був у королеви.

Тим часом: — Тарзан і Ґемнон будуть вашими господарями, Волторе, — милостиво заявила Немона. — Ескорта відставить вас завтра до Катану!

Коли Тарзан та його компаньйони залишили Немону, Ерот зблизився. — Тарзане, це було знаменито, що ви забули внизу лева, сказав він запобігливо. — Поздоровляю вон із здобуттям довір'я нашої милостивої королеви.